

De dagboeken van Roelof Storm (1774-1814)

Dagverhaal van de voornaamste gebeurtenissen, in bovengenoemde jaren te Leeuwarden voorgevallen, aangetekend door Roelof Storm... Aldus de beschrijving in de 'inventaris' van het oud-archief van Wopke Eekhoff. Eekhoff merkt tevens op: 'Afschrift van de eigenhandige aantekeningen die schijnbaar meest geringe voorvallen betreffen, doch in die dagen van den hoogsten voorspoed en de meeste kalmte, de latere onlusten voorbereidden'.

Storm behoorde tot de weinige nieuwkomers binnen het Leeuwarder patriciaat en bekleedde openbare functies tot hij in 1795 door het nieuwe gezag terzijde werd geschoven. In 1767 werd hij klerk op het provinciale kantoor der flooreenrente, in 1768 hopman der schutterij, in 1782 lid van de vroedschap, terwijl hij van 1783-86 schepen en van 1789-1792 en 1794-95 burgemeester was.

Telgen uit het geslacht Storm worden al in de 17e eeuw vermeld als burger van Leeuwarden, eerst o.m. als mesmaker en passementswerker, later met beroepen als brouwer en convooimeester. Als zoon van Roelof Klaases Storm (rond 1750 kamerbewaarder der Provinciale Staten) en Margaretha Cristina Jansonius wordt Roelof geboren op 6 januari 1733. Hij huwt 17 december 1758 met Janke Exalto (dochter van Frans Exalto, koster van de Westerkerk) en overlijdt 20 oktober 1819 kinderloos. Van Roelof Storm is een ook boedelbeschrijving bewaard gebleven. Zie voor meer gegevens ook de afschriften van familieaantekeningen e.d. in 'genealogisch dossier Storm' en familiearchief Storm (in het Historisch Centrum Leeuwarden).

De stijl van Storm is over het algemeen vrij zakelijk en beknopt. De onderwerpen die hij beschrijft betreffen meestal gebeurtenissen in Leeuwarden en dan met name gebeurtenissen die zich afspelen in familie- en kennissenkring. Sterfgevallen worden iets persoonlijker behandeld. Ook het weer krijgt ruime aandacht. Een brede (en diepe) belangstelling voor zijn omgeving had Storm kennelijk niet echt. Regelmatig schrijft hij in zijn dagboek 'niets voorgevallen' o.i.d., terwijl er natuurlijk wel van alles gebeurde.

Van het dagboek van Storm zijn slechts enkele fragmenten overgebleven. Deze maken deel uit van de handschriftencollectie van het Friesch Genootschap (tegenwoordig in het Ryksargyf). Afschriften ervan worden eveneens bewaard in het familiearchief Storm en de 'afschiftencollectie Eekhoff'. Voor deze 'bronnenuitgave' is gebruik gemaakt van het door Eekhoff (in 1854) vervaardigde afschrift, dat door W. Dolk in 1961 werd gecollationeerd aan de hand van het origineel. De dagboekfragmenten hebben betrekking op de jaren 1774-1779, 1795-1796 en 1813-1814.

Journal van het merkwaardigste gebeurde sedert 1 Janrij 1774.

Janrij 1	Zijn tot Magistraats Persoonen verkooren J. Tadema, Burgemr Teunis Haakma, Schepen, en R. Disselbloem, Bouwmeester.
van den 2 tot den 29	Zijn overleeden de Old Bode Bottinga, Student Winterswijk, Secrs Bosscha die men meent sig selven vergeven te hebben, om dat sijn boedel so deplomabel gesteld was. Procur Atsma, Wed. Schepen Cuperus, Juffer Scheltinga en Froukjen Dovalld(?).
29	Tot Secrs van 't Hoff, in plaats van Bosscha, is aangesteld de eerste Deurwr : S. Elsinga, en in plaats van die tot eerste Deurwr Sierk Faber, en in plaats van de laatste tot Deurwr .. Cootstra, sijnde de aan de Tour staande Clercq van de Raadshr Wijckel. Tot Sollicitanten om het Secretaris plaats zijn geweest Jr Du Tour, Rollarius Ferwerda, Deurwr: Wassenberg. 's Morgens te agt uir is overleeden Moeder Storm in den ouderdom van 70 Jaren, 5 Maanden en 12 dagen.
30	Niets voorgevallen.
31	Is overleeden de Hr Dois, welke sedert Jaaren innocent geweest was. Missive van Darmout in Engeland van R. Storm ontvangen.
Febrij 1	Niets voorgevallen.
2	Is Do. Sijpkens na Groningen beroepen.
3	Niets gepasseert.
4	Is Moeder Storm begraven in de Westerkerk.
5	'S avonds te agt uiren is overleeden de Commis D. Hamerster.
van den 6 tot den 13	Niets voorgevallen.
14	Is de Commis Hamerster in de Westerkerk begraven.
15	Is het Commis Generaalplaats van de Hr Hamerster door de Hr Bigots, als bij de Gedeputeerden aan de Tour staande, begeven aan Jr Mr(?) D.van Sijtsama van Driesum.
16	Bededag gehouden.
17	Heden avond te 6 uiren is de tijding gekomen dat de Princes van Orangien den 15 deser was in de Kraam bevallen van een tweede Prins.
van den 18 tot den 22	Niets voorgevallen.

- 23 De Raad en Rentemeester Schwartzenberg heeft heden een Notariele Acte gepasseert, waarbij aanneemt om 48,000 Guldens aan 't Comptoir te sullen fourneeren, ter sake omdat niet op sijn tijd de collectpenningen van Secrs Bosscha heeft ingevordert, wiens boedel insolvent bevonden is, en Rollarius Ferwerda als Curator daarover is aangesteld.
- 24 Niets voorgevallen.
- 25 Sijn Into Nauta en Heimans tot arme voogden verkooren.
- 26 Mevr. Aijlva van Weidum, varende met een schipke van Weidum na 't hout, hebbende tot Stuurman desselvs Knecht, door een rukwind met een vaste Schoot omgeslagen en verdronken, sijnde de Knecht en de Dogter van Do. Alta, die mede in 't schipje was, levendig daar aff gekoomen, hebbende de proeff der Drinkelingen aan Mevr. geapliceerd, dog vrugteloos.
- 27 en 28 Niets gebeurt.
- Maart 1 en 2 Uts.
- 3 Is de Jonge Prins in 's Hage gedoopt en de naam bekoomen van Willem Chorgie Frederik.
- 4 Is Abraham Storm tot Collecterende Voogd verkoren in plaats van Heimans.
- 5 Is de Old Schepen en Vroedsman J. Jansma overleden.
- 6 en 7 Niets voorgevallen.
- 8 Is Mathijs Storm aangenomen als matroos. Extra ord: op het Schip de Morgenster, waarvan Schipper op is G. Springer, met oogmerk om na de Caap te gaan en aldaar te blijven.
- van den 9 tot den 26 Niets besonders gebeurt dan dat bij de Heren Staten is geresolveert om een franse jongers en een meisjes School opterigten ieder op een vast tractament.
- 27 Is de Olde Grietm. Hr H.D.E. van Aijlva overleeden.
- van den 28 tot den 1 april Niets voorgevallen.
- 2 Is Jentje vander Veen tot Vroedsman in het Oosthoekster Espel verkoren in plaats van J. Jansma.
- 3 en 4 Niets gebeurt.
- 5 Sijn de vastigheden van Moeder Storm bij de laaste sitdag publicq verkogt, en is van het Huis koper geworden Roeloff Kundig voor..... 1600 G.Gls van de stoel in de grote kerk, Coumans voor ....100 Car.Gls en van de stoel in de Galil.kerk de Bakker bij de Luiters kerk voor 9-10 -
- 6 De Luterse Gemeente, welke door de Heeren Staten gepermitteerd was geworden een publicque Collecte te doen in de Stad en Jurisdicte van dien, tot verbetering en vergroting van hunne kerk hebben op den 21 Maart laastledende Collecte gedaan, en opgehaalt 1412 Carl.Gls, alwaar van tijd tot tijd nog bij gesonden is, dat de Collecte met hetgeene in de Bekken in de Kerk, die driemaal extra ovd. op een woensdag avond gestaan heeft, heeft opgebracht ruim 2000 Guldens.
- van den 7 tot den 15 Niets gebeurt.
- 16 Is Matthijs Storm na Amsterdam vertrokken om na Boord van de Morgenster te gaan.
- 17 Heeft Do. Sipkens sijn afscheids Praedikatie gedaan, en is op die datum overleeden de wede van der Weide in 't Marianstraatje.
- van den 18 tot den 21 Niets voorgevallen.
- 22 Is het houden van het boelgoed ten sterffhuise van Moeder Storm gedaan geworden, en heeft aan suiver geld opgebracht 2857-2-2.
- 23, 24 en 25 Niets gebeurt.
- 26 Is Mathijs Storm aan Boord gegaan.
- 27 en 28 Niets voorgevallen.
- 29 Is Do. Schiffart te Ferwert overleeden.
- 30, 1, 2 en 3 May Niets gebeurt.
- May 4 Is het Schip de Morgenster uit Texel geseild.
- 5, 6 en 7 Niets voorgevallen.
- 8 Is Hopman Johs Storm verhuisd in het huis van de apothecar Fenema, welke na Rijperkerk is gaan wonen, na dat sijn huis aan de wed: Sas verkogt had.

- 9 Is de jongste zoon van de Burgemr Rijpperda van Doccum aangesteld als Raad en Rentemr, in plaats van de Heer Schwartzenberg, die zijn demissie had versogt uit oorszaak, dat men ontdekt had door het sterffgeval van Bosscha, dat voor zijn eigen prive geld uit het Comptoir had genomen, hetwelk bij poene van infami en cassatie van zijn ampt verboden was; men meent, dat de Hr Schwartzenberg 35,000 Gls. voor het ampt getrokken heeft.
- 10 Heeft de cavallerij affgevuurd.
- 11 Is de Old Raadshr Hamerster overleeden.
- 12 Hebben wij de boedel van Moeder Storm gescheiden en gedeilt.
- 13, 14 en 15 Niets voorgevallen.
- 16 Is de Cavallerij van de Generaal Stavenisse Pous na Bergen op Soom in Guarnisoen vertrokken, hebbende alhier 7 Jaren gelegen. Is de tijding gekoomen, dat de Koning van Frankrijk den 10 deser aan de Kindersijkte overleden is.
- 17, 18 en 19 Niets voorgevallen.
- 20 Hopman G.H. Jurma buiten het Espel met er woon gegaan sijnde, dus het Hopmans plaats vacant geworden, daartoe aangesteld de Vaandk Wierdsma en tot Vaandk de Koopman Reitsma. Is overleeden Nigt Renalda tot Huisum. Is een twaalfftal van Praedikanten gemaakt om daar een uit te verkiesen voor Do. Sipkens.
- 21, 22, 23 en 24 Niets voorgevallen.
- 25 Is de Heer Beilanus, sijnde Lt onder het Regiment Nassauw Usingen, in dese stad met verloff sijnde in Raserni overleeden.
- 26 Heeft het sulk koud, Gurig en Windrig weer geweest, dat het bij menschen geheugen sulk weer niet geweest is, sijnde vele schapen, die geschoren waren, omgekomen.
- 27 en 28 Niets gebeurt en het weer als voren.
- 29 De Kerk der Luteriaanen mede begonnen sijnde aftebreken, hebben de dienst begonnen te doen in de Galileer kerk, 's avonds te 5 uir het welk aan haar door de Magistrt. was vergund.
- 30 en 31 Niets voorgevallen, het weer ten goeden verandert.
- Juny 1 Is de Juffer Huber op de Nieuwe buiren overleeden.
- 2 Zijn de Dragonders van de Grave van Bijland, uit Bergen op Soom, alhier in Guarnisoen gekomen.
- 3 en 4 Niets gebeurd.
- 5 Is het water nog so hoog in de Provincie door de menigvuldige Regens en sterke winden, dat het nog op enige plaatsen over de Harlinger Trekweg heen loopt.
- 6 en 7 Niets voorgevallen.
- 8 Jr F.W. van Genth Baron thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg, Ontvanger Generaal der Floreen Renthe, 's avonds te elf uiren met enige goede vrinden van de Societeit komende en na huis gegaan sijnde, ordonneert zijn knegt na bed te gaan, na hem eerst de Japon te hebben aangetrokken en het haar van 't hoofd losgemaakt, neemt de Kaars en gaat na de Privaat, aldaar deselve bij sig op de bril van 't secreet nedergeset hebbende, raakt waarschijnlijk in slaap off kriegt een overval, waardoor over sijde in de Kaars valt en geraakt in brand, dog door de brand enigsins bij sig selven geraakt sijnde, loopt van 't Secreet door een Kamer in een tweede Kamer, alwaar 's morgens te 6 uiren de knegt op komende, zijn Heer allerdeerlijkst dood verbrand vond leggen, sijnde de Houten vloer welke 3 duim dik was, met de helft ingebrand. Dit is voorgevallen in het grootehuis op den hoek van de Bollemansteeg en Kerkstraat, oost zijde.
- 9 Is alhier de France Sijnode gehouden en geopent door de Praedikant van Rotterdam.
- 10 en 11 Niets voorgevallen.
- 12 Is tot Praedikant in plaats van Do. Sipkens beroepen. Do. Rumrink van Voorschoten met 15 Stemmen tegens Do. Bruining van Ter Veer welke 13 Stemmen gehat heeft, en op het drietal gekomen was, nadat Do. Meinarda van Hallum, die op 't selve was gebragt, daarvoor had bedankt, sijnde op het geapprobeerde drietal Do. Rumrink, Bruining en Meurs van Dronrijp.
- 13, 14, 15, 16, 17, 18 en 19 Niets voorgevallen.
- 20 Heeft de Prins het Ontvangst Generaal der Floreenrenthe geoffereert aan de Heer Drevon, thans Griffier van den Hove..
- 21 Niets gebeurt.
- 22 Is de Olde Sect. W. Bergsma te Dockum overleden.
- 23 Niets voorgevallen.
- 24 Is de getrouwe knegt van de Juffer Huber, Dowe Hijke genaamd, in 't Gasthuis subit overleden.

25, 26 en 27	Niets voorgevallen.
28	De Luterse Praedikant Sterk met van Deventer als ouderling, sedert enige weken sig met het Collecteeren te Amsterdam voor 't vergroten en vernieuwen van hunne kerk bezig geweest sijnde, sijnde weder geretourneerd en hebben gecollecteerd 10,400 Guldens.
29 en 30	Niets gebeurt.
Julij 1, 2	Uts.
3	Is de Overste Schwartsenberg, Broeder van de gewesene Rentemeester, te Groningen overleeden.
4, 5, 6, 7 en 8	Niets gebeurt.
9	Missive van Roeloff Storm van St Jago in dato den 20 Febrij 1774, ontvangen, houdende hun arriviment aldaar, als mede de veelheijd van sieken en dooden.
10	Tot nieuwe Kerkenraad zijn verkooren, als tot Ouderlingen Burgemr Doting, vroedsm. Herfst, Vaandk G. Tresling, I. van den Bosch, IJpe Rutinga, en B. Emmenes, en tot Diaconen: Hopm. Joh. Storm, Schriever G. van der Leij, Coopman Jansma, Sadelmaker Habbema, mons. Brede, mr Brouwer op de Nieuwestad in 't Schipke, en T.H. Wesselius, mr. Timmerman.
11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 en 19	Niets voorgevallen.
20	Is de Oculis Hilmer, welke sig 14 dagen alhier heeft opgehouden, vertrokken, nadat verscheidene operatien aan oogen gedaan had, als aan de wed. Balk, Juffrouw Gonggrijp, Stapert, Kup en meer andere, dog niet alle gelukkig, schoon de operatien onnerbeterlijk gedaan heeft.
21, 22, 23 en 24	Niets voorgevallen.
25	Is de bekendmaking gedaan dat de Faandk Idsardi tot Nameur overleden is.
26 en 27	Niets gebeurt.
28	Is Mevr. Wintholt in de kraam bevallen van een Dode zoon. Ben ik met de Ontvr Haersma te 12 Uir 's middags vertrokken met de Wagen na de Lemmer, met oogmerk, om over zee na Amsterdam te gaan, dog door de sterke tegenwind geresolveerd te Lande derwaarts te reisen; dus 's nags te halv Een uir met een Lemsterwagen van daar vertrokken over Slijkenburg, de Kuinder, Bloksijl, besij den Vollenhove na Geelmuijden en vervolgens na Kampen, alwaar wij te halv 10 Uiren sijn aangeland; na een weinig vertoeven verder van daar na Elburg, alwaar wij 't middagmaal hebben gehouden; vandaar na Harderwijk, voorbij de Stenenkamer over Nijkerker sijl na Spakenburg, een Dorp behorende onder 't Stigt van Utrecht, alwaar wij 's avonds te half 10 Uiren arriveerden, en also binnen een Etmaal in vier differente Provincien geweest sijnde, hebben wij aldaar 's nagts een ogenblik geslaapen, na alvorens onse maag met Kaas en Brood, Koffie en Jenever eenigsins gesoulaseerd te hebben, als kunnende niets anders bekoomen, sijnde het een arm vissers-dorp; 's morgens te 4 Uiren weder dag sijnde, sijn wij van daar vertrokken over de Eembrug door Emmenes na Naarden, van daar na Muijen en eindelijk na Amsterdam, alwaar wij tusschen 11 en 12 Uiren sijn aangeland, hebbende onderweg vele fraije korenlanden en moije aleën gevonden, dog ook veel Slegt, heide en sandig landt.
29 en 30	Niets voorgevallen.
31	Zijn tot Amsterdam de nieuwe berijming der Psalmen geintroduceerd.
Augs. 1 en 2	Niets voorgevallen.
3	Is Mevr. Voorda overleeden. Heeft Dr S. Binkes sijn demissie als agent versogt en bekoomen; de oorszaak daarvan kan men beter gissen dan seggen; hij is geplaatst als onder coopman na de Oost-Indien, en in sijn plaats is weder tot agent aangesteld desselvs broeder Dr E. Binkes.
4	Heeft de Heer Drevon den Eed gedaan als Ontvr der floreen-renthe.
5	Is de Heer van der Haar aangesteld tot Griffier in plaats van de Heer Drevon. Is in 'S Hage geexecuteerd een persoon genaamd Bierstempel, geboren van Iperen en laa(t)st gewoond tot Helmond, in de Meijerij van 'S Bosch, alwaar hij schepen was; dezelve is geworgd en geblakert, daarna begraven; hij had sedert ao 1765 met sijn dogter in bloedschande geleefd, en nu sedert drie maanden een kind bij haar verwekt; de Dogter is 't leven geschonken, omdat de vader bekend had, haar altijd tegen wil en dank te hebben gebruikt; dus sij voor 50 jaren gebannen in 't Rasphuis te Ter Gouw, sijnde de goederen van de Vader voor de helfte geconvisqueert, die voor 't geheel, so men segt, bedragen een grote 20,000 Guldens; het Hoff van Braband sijn de Regters geweest en Do. Frieswijk heeft het laa(t)ste gebed op 't schavot gedaan.
6	Niets gebeurt.
7	Een Boer, uit de Meer bij Dijmen in Holland woonagtig, gewed hebbende, om 50 Ducaten, van in 43 minuten met sijn Paard en Chais van Haarlem na Amsterdam te rijden, heeft dat weddingschap gewonnen en is nog eenige minuten minder onder weg geweest.
8	Niets voorgevallen.
9	Ben ik 's avonds met de Harlinger Veerman van Amsterdam gevaren, en 's morgens te 5 Uir tot Harlingen aangekoomen.

10	Is Hartogh de Jood op 't Perk overleeden.
11, 12, 13, 14 en 15	Niets voorgevallen.
16	Is de boereplaats, Swetwijk genaamt, gelegen even buiten Leeuwarden, en toebehorende aan de Erven van IJme Toutenburg, door 't broeijen van 't hooij tot de grond toe affgebrand.
17, 18, 19, 20, 21 en 22	Niets gebeurt.
23	Is de old Juffrouw Beuker overleden.
24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 en 31	Niets voorgevallen.
Septbr. 1, 2 en 3	Niets voorgevallen.
4	Heeft Do. Rummerink sijn Intre predikatie gedaan uit Psalm 72. v: 6.
5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15	Niets gebeurt.
16	Heeft de majoor Smeding sijn ampt. getransporteerd aan de Coopman Beekerk.
17	Is de Hofs-bode Schotanus overleeden en in desselvs plaats tot Bode aangesteld Ab: Ferff, aan de Tour staande Clercq.
18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 en 28	Niets voorgevallen.
29	Is de jongste zoon van de Schepen A: Cuperus als onder koopman na de O: I: vertrokken.
30, Octbr. 1, 2, 3, 4 en 5	Niets gebeurt.
6	Twee missiven van R. Storm van de Caap ontvangen, die gedateerd waren 5 en 10 maj 1774.
7, 8, 9 en 10	Niets voorgevallen.
11	Is Minkes vande Haar in 't Diaconie huis aan een bloedspuwing overleeden.
12, 13, 14, 15 en 16	Niets gebeurt.
17	Is W van Geen tot Zardam overleeden.
18	Niets voorgevallen.
19	Is alhier in een schip op 't Vliet te sien geweest een Levendige Oliphant, welke diverse kunsten verrigte; hij was 5½ jaar; nog is in een huis in de kleine Kerkstraat te sien geweest een vogel struis en een menigte ander gedierte.
20, 21 en 22	Niets gebeurt.
23	Is de Huisvrouw van de Collonel Coulon aan een Rotkoo(t)s overleeden.
24	Is het huis en stal van de Old Raadshr Hamerster verkogt, voor 8101 GGld en is koper geworden de Raadshr Binkes van 't huis en de overste Fortuin van de stal.
25	Is de Secrs Helema van 't Herenveen, in 't overvaren met een schuitje over de Linde, dat omgeslagen is, verdronken.
26 en 27	Niets gebeurt.
28	Is overleden Sibbeltje Dorhout, huisvrouw van de ijserkramer Balk.
29	Niets voorgevallen.
30	Is Ch. Bisschop getrouwd met Hiske Hikkard.
31	Niets gebeurt.
Nov. 1, 2, 3, 4, 5 en 6	Niets voorgevallen.
7	Door de continueele oostewinden, die van den 16 passato hebben gewaaid, is het sulk laag water geweest, dat er mensen van Holwert te voet na 't Ameland hebben gewandelt.
8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 en 15	Niets gebeurt.
16	Hebben er twee Hoeren op de Kaak ten toon gestaan.

17, 18, 19, 20, 21 en 22	Niets voorgevallen.
23	Heden heeft so sterk gevrooren, dat se op schaatsen hebben gereden, dog heden avond weder gebonnen te doijen.
24, 25 en 26	Niets gebeurt, maar de vorst herhaald.
27	Is onsen Broeder Abraham Storm te Huisum getrouwd met Grietje Rinsma.
28	Heeft het met een suden wind so sterk gesneeuwd en gewaaid dat de sneeuw op vele plaatsen enige voeten hoog heeft gelegen.
29 en 30	Niets voorgevallen.
Decb. 1	Is tot Hindelopen overleeden Burgemr Anne Clasen.
2	Is Dr Werkman overleden.
3 en 4	Niets gebeurt.
5	Is seer subit overleeden de Huisvr. van de Old Rentemr Haersma.
6	Is overleden Jr Rengers, vaandk onder de Friesse Garde; en sijn tot wees diakonen verkoren, Reinalda, Meetsma, Sijbersma, Faber, Tresling en Trippenzee.
7	Is overleden Dr Tinge, Oudste advocaat voor den Hove van Friesland.
8	Niets voorgevallen.
9	Is Mr Nauta ingevallen als Oudste advocaat in plaats van Dr Tinge.
10 en 11	Is het weer omgeslagen en begonnen te doijen.
12	Is de jongste zoon van Mevr. Rengers van Huisum aangesteld als Faandk bij de garde in plaats van de overledene Jr Rengers van IJsbregtum.
13, 14 en 15	Niets voorgevallen.
16	Is op de Nominatie tot Nieuwe Magistraats-Personen gebragt: Arnoldi, Petraeus, Herfst, Berghuis, Datz, Zwinger, Wijndorp, Snoek, van Lon, van den Bosch, van den Bles en M. Lentz.
17 en 18	Niets voorgevallen.
19	Is aan een Rotkoors overleden op een na de oudste Dogter van Mevr. Sloterdijk; en is tot doctor van de garde en Chirurgijn van de Appointen door sijn Hooght aangesteld Dr Ringel in plaats van Dr Werkman.
20	Zijn de Trekschepen met veel moeite weder begonnen te varen.
21	Niets voorgevallen.
22	Is aan de Kindersiekte overleden H. Asendorp; deselve was sedert vier weken door de Burgemr. Doting als bij de magistraat aan de Toer staande begunstigd met een Reeel-Collect, vacant geworden door 't overlijden van Sibbeltje Dorhout.
23, 24, 25, 26 en 27	Niets gebeurt.
28	Is overleeden de oud Juffrouw Vitringa in de Grote Hoogstraat.
29	Is subit overleden de wijnkoper Rombartus Fenema en is de huisvrouw van de amunitiemeester Huber in de kraam gekomen van 3 levendige zoonen.
30	Heeft de Burgemeester Doting van het Vacante-Reeele colect gedisponeerd op E. Termaat.
31	Niets voorgevallen.
1775	
Janrij. 1	Zijn tot magistraats Personen verkozen, als tot Burgemr de Hr Arnoldi en tot Schepenen de olde boumr Petraeus en de vroedsm. Herfst. Zijn de nieuwe berijming der Psalmen in dese Stad en geheele Provincie geintroduceerd in de Kerken.
2	Zijn twee van de Drielingen van de Hr Huber overleden.
3	Is de derde zoon van de Hr Huber mede overleeden en sijn alle drie op een dag in de Westerkerk begraven.
4 en 5	Niets voorgevallen.
6	Is tot voogd van 't Stads Weeshuis verkoren Dr Buma en tot voogdesse de Huisvr. van de Pensionaris Wierdsma.
7, 8 en 9	Niets gebeurt.

10	Is de vroedsm. en kamerbew. R. Keijert aan de Kanker in de mond overleden.
11 en 12	Niets voorgevallen.
13	Is Mevr. Sloterdijk tot vrouw van 't antonijgasthuis verkoren in plaats van Wijll. de Juffrouw Vitringa.
14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 en 22	Niets voorgevallen.
23	Is Jr Tjeerd van Burmania getrouwd met Mevr. de wed: Dois, en is weder sterk begonnen te vriesen.
24 en 25	Niets gebeurd.
26	Hebben se met Paard en Sleet op 't ijs gereden.
27	Niets voorgevallen.
28	Is overleden de Huisvr. van Schriever Wiarda, en is het weder begonnen te doijen.
29, 30 en 31	Niets gebeurt.
Febrij. 1	Is overleeden Jr Epo Sjuck van Burmania, Lt Houtvester.
2	Zijn de schepen weder begonnen te varen.
3, 4, 5, 6 en 7	Niets gebeurt.
8	Is tot Vroedsman verkoren in plaats van Keijert, de Vaandk O. Burenstein.
9	Hebben wij pr d. Gouverneur van de Caap door desselvs broeder tijding ontfangen, dat onsen Broeder Mathijs Storm op reis na de Caap overleeden is, waarop wij door twee State Boden namelijk Leiber en Heerbels de bekendmaking door de Stad hebben laten doen, en de Rouw voor een half jaar aangenoomen; en is zeer subit overleden de Old Schep. D. Reneman.
10, 11, 12 en 13	Niets voorgevallen.
14	Is tot Kamerbewaarder in plaats van Keijert aangesteld de Bode Gosling Lourens, welke benevens de Boden Dupelius en Mareqoudt en de Not. Habbema sollicitanten waren.
15	Is door Sijn Hooght tot Lt Houtvester aangesteld Jr Carel Bigot.
16 en 17	Niets gebeurt.
18	Is seer subit overleden de State-bode Leiber.
19, 20 en 21	Niets voorgevallen.
22	Heeft de Grietman Humalda als aan de Tour staande gedisponeerd over het vacante Bodeplaats van Lourens op de Executr van Hennaarderadeel.
23, 24 en 25	Niets gebeurd.
26	Is de nieuw gebouwde Luterse kerk ingewijd.
27 en 28	Niets voorgevallen.
Mt. 1	Is het Bededag geweest.
2	Niets gebeurt.
3	Is door vier State Boden door de Stad bekend gemaakt het overlijden van de Generl Bigot in 'S Hage.
4, 5, 6 en 7	Niets voorgevallen.
8	Heeft de Hr Arnoldi als aan de Tour staande Gedepde Staat op Recommandatie van Sijn Hooght gedisponeerd over het Bode-plaats van Leiber, op enen N. Hase, Garde du Corps.
9	Niets gebeurt.
10	Is tot vroedsm., in de plaats van de Oldschepen Daniel Reneman, verkooren de Old Schep. J. Gravius.
11 en 12	Niets gebeurt.
13	Op voorstel van Sijn Hooght door de Staten de Krijgs-raad vernietigd en gemortificeerd sijnde, uit Poineten van Menagie en de in leven sijnde Supoosten daarvoor op een Pensioen gesteld, so is vervolgens tot auditeur militair aangesteld de Notrs P. Wierdsma, en tot Provoost de gewesene Weibel Ploegsma, welke laatste op de Gewaldige is gaan wonen.
14, 15, 16 en 17	Niets voorgevallen.
18	Is er eenen Palt Palsters, Huisman onder Deinum, gegeselt, gebrandmerkt, 7 jaren gebannen in 't Tugthuis en daarna voor 10 jaren buiten den lande. Deselve hadde sig sedert verscheidene jaaren schuldig gemaakt aan

Zodomi, en veele van sijn knekten en jonge boere Kerels daartoe aangesogt, en die vuligheid met hun gepleegd; sijnde te gelijk met hem op het Blokhuis gebragt. Twee boere jongens van 17 en 18 jaaren oud en een getrouwde boer van 24 jaaren oud. De eerst gemelde sijn 3 jaaren buiten den Lande gebannen wegens gepleegde vuiligheden met P. Palsters, en de laa(t)st gemelde, schoon de daad van gepleegde sodomi geconfiteerd had, vrij en frank ontslaagen, omdat het langer dan 5 jaaren geleden was, dat het delict geperpraeteerd was en dus gepraescribeerd (N.B. Volgens informatie heeft het Hoff de praescriptie van dit geval gefundeert op de Wet van de praescriptie van overspel).

19, 20 en 21	Niets gebeurd.
22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 en 29	Uts.
30	Is overleeden de Hr Horn, mede oudste Advocaat voor den Hove van Friesland.
31	Niets voorgevallen.
Ap. 1 en 2	Uts.
3	Is het Regiment van de Generaal Bentink na Zeeland gemarscheerd.
4 en 5	Niets voorgevallen.
6	Is tot oudste Advocaat aangesteld Dr G. Buma, in plaats van Dr Horn. De Haven Col(l)ecten op voorstel van Sijn Hoogheijt in de grote Landdag gecombineerd geworden sijnde en in drie collecten verdeeld, sijnde de begeving daarvan, als Een aan Sijn Hooght, die daarover gedisponeerd heeft, (so men segt halff gedwongen) op Jr Du Tour, de twee andere ter dispositie van de Heeren Gedepdn, die over deselve hebben gelot, het eene getrokken door de Grietm. E.de Wendt, die gedisponeerd heeft op de tweede zoon van de gewesen Commis Schik, en het ander door de Grietm. Lijcklama, die het selve heeft begeven aan Dr M. Nauta. Het tractement van ieder bepaald op 1000.; bij de aanstelling te betalen 1125. acquivaleent en borg te stellen voor 30,000 Guldens.
7 en 8	Niets gebeurt.
9	Is Sible Cats getrouwd met op een na de oudste dogter van de Koster van Kooten.
van den 10 tot den 18 inclus	Niets voorgevallen.
19	Is overleden de Old boumr en Vroedsm. J.P. Ferwerda.
van den 20 tot 26 incl	Niets gebeurt.
27	Is overleden Juliana van Wicheren.
28	Niets gebeurt.
29	Is het 1 Batt. van de Generl Lewe alhier van Groningen in Guarnisoen gekomen.
30	Is het 2 Batt. van bovengemelde uit Groningen mede alhier gearriveerd.
Maij 1, 2, 3 en 4	Niets voorgevallen.
5	Is de procur. IJ.vander Stege voor de tweede keer, wegens slegte conduite, in 't Tugthuis gebragt.
van de 6 tot den 13 inclus	Niets gebeurt.
14	Is de wed: Burgerinck overleden.
15, 16 en 17	Niets voorgevallen.
18	Is tot Vroedsm. in plaats van Ferwerda verkooren de Burger Faandk van Lon.
19	Is aan een teringsiekte van 14 weken overleeden Rinske Exaltis, oud in 't 18 jaar.
van den 20 tot den 30 inclus	Is na een siekte van enige daagen overleden jr. Tjeerd van Burmania, Lt onder de Friesse Gardes.
Junij 1	Niets gebeurd.
2	Zijn tot Bevelhebberen verkoren in het Oostminnema Espel tot Faandk in plaats van Burenstein, die vroedsm. geworden is, Wijtse Hoitsma en tot Hopm. in het West Hoekster Espel, in plaats van Joh. Storm, die na 't Landschapshuis vertrokken is, de Coopm. Heimans en tot Faandk in plaats van van Lon, die vroedsm. geworden is, H. Buising.
3 en 4	Niets voorgevallen.
5	Is de Wed: van de Faandk Beilanus aan de kindersiekte overleden, nalatende 3 kleine kinderen, gelijk mede aan de Kindersiekte de dogter van de Faandk Tresling.

van den 6 tot den 10 inclus	Niets gebeurt.
11	Is overleden Wouter Bekerck, Stads-majoor, welke die Post den 16 septb. 1772 van Smeding had gekogt voor 6,500 Gls.
van den 12 tot den 15 inclus	Niets voorgevallen.
16	Heeft de Schep. Brouwer, als aan de Tour staande, van het vacante Majoors plaats gedisponeerd op zijn broeder Jacobus, die het selve laat bedienen door de gewesen 's lands deurw. M. Adema.
van den 17 tot den 1 Julij inclus	Niets gebeurt.
Julij 2	Missive van R. Storm, gedateerd Colombo den 6 octob. 1774, ontvangen.
van den 3 tot den 8	Niets voorgevallen.
9	Heden de Kerkeraad verandert sijnde, sijn verkooren tot ouderlingen P.L. Van der Meulen, Faandk Jurrema, Faandk. Hoitsma, S. Stienstra, H. Nijeveen en de koopm. Wijngaarden, welke laa(t)ste, voor de bevestiging sijn Boedel insolvent geworden sijnde, heeft daarvoor bedankt, en dus in sijn plaats verkooren de Old Hopm. L. Cuperus, tot Diaconen, R. Eger, S. Haakma, A. Rinkink, IJ. van der Meulen, G. Nijeveen en G. Nijhoff.
10	Is overleeden 's Hoff's deurwr Wijminga.
11 en 12	Niets voorgevallen.
13	Is tot 's Hoff's deurwr aangesteld de aan de Tour staande Clercq van de Raadshr Boelens, H. Bos.
van den 14 tot den 26	Niets gebeurt.
27	Ben na Amsterdam vertrokken.
van den 28 tot en 4 Augs	Niets vernomen.
5	Is Roeloff Storm van sijne gedane reis in Amsterdam geretourneerd.
van den 6 tot den 11	Niets vernomen.
12	Uit Holland geretourneerd.
van den 13 tot den 1 Septbr	Niets voorgevallen.
2	Is overleden de huisvr. van de Hopman ?.W. Bakker.
3, 4 en 5	Niets gebeurt.
6	Is mijn vrouw tot Diaconesse van 't Diaconiehuis verkooren, in plaats van de Juffrouw Siderius, welke haar tijd geexpireerd was.
7	Niets voorgevallen.
8	Is overleeden de mr schoenmaker P. Couperus.
9	Is tot Hallum overleeden de Generaal Majr D.M. van Burmania.
10 en 11	Niets voorgevallen.
12	Uts.
13	Heeft Zijn Hooght het Regiment van Burmania begeeven aan Sijn zoon Prins Fredrik.
14, 15 en 16	Niets gebeurt.
17	Is de apothecar S. Harkema getrouwd met Clara Harts.
18	Is overleeden de Grietm. Hiemstra van Kollumerland.
19 en 20	Niets voorgevallen.
21	Is Mevr. Knock seer subit overleeden.
van den 22 tot den 29	Niets voorgevallen.
30	Is overleeden de vroedsm. J. Brouwer, nalatende een desolate boedel, wordende de Schulden op meer dan 80,000 Gls begroot.

Octb. 1	Niets gebeurt.
2	Is R. Storm bij de O:I:Comp: aangenomen als Botteliers-maat op het schip Honcoop, Schipper Deuno, gedestineerd na Ceilon.
3, 4 en 5	Niets voorgevallen.
6	Heeft de heer Pierson zijn vroedsmans-plaats geresigneert.
van den 7 tot den 25	Niets gebeurt.
26	Is overleeden de Koopm. Ionas Oldersma.
27, 28 en 29	Niets voorgevallen.
30	Is tot vroedsm. in plaats van Brouwer verkoren de Faandk G. Hajonides.
31 en 1, 2 en 3 Nov	Niets gebeurt.
4	Is tot vroedsm. in plaats van Pierson verkoren de schep. H. Brouwer.
5, 6 en 7	Niets.
8	Is in 'S Hage overleeden de heer Sixma, curator van de academie en is tot Jorwert begraven.
9, 10, 11, 12 en 13	Niets voorgevallen.
14	Heden morgen te 5 Uiren is het uit het Z:W: sterk begonnen te waijen, dog 's morgen te 9 uiren weder bedaard, wanneer de windt uitschoot na het N:W:, bleeff het Weerglas extra laag staan, dog 's middags te 3 Uiren verhefte sig de wind en wel met sulk een woede, duirende tot 's anderendaags morgens te 8 Uiren, dat bij menschen geheugen sul niet is gehoord. Dese storm heeft veel ongelukken veroorzaakt, nadien het water & duin hoger was gereesen dan de hoogste vloed van 't Jaar 1717; dese Provincie heeft anders geen schade dan aan enige havens en dijken geleeden, dog is op 't punct geweest van geheel geinnundeert te worden, sullende de Schade wel met 1 Ton vergoedt kunnen worden; dog in andere Provincien heeft het er deerlijk uitgesien, vele huisen weggespoeld, een menigte menschen en vee verdronken en meer dan 70 schepen verongelukt 1 geen mensch heeft ooit sulk een hogen vloed en deerlijke gevolgen beleeffd.
15	Hoort men niet dan van ellende, en elk is besig sijn omgewaaide schoorsteenen, glasen, stukketsels etc. te herstellen.
16, 17, 18 en 19	Niets gebeurt.
20	Is tot Grietman van Collumerland verkooren, in plaats van de overledene Grietm. Hiemstra, de Raadshr M. v. Scheltinga.
van den 21 tot den laatsten Novemb.	Niets gebeurt.
1 Decb.	Uts.
2	Is overleeden de Heer Cornelis van Scheltinga te Kollum.
van den 3 tot den 14	Niets voorgevallen.
15	Is er een hoer met Schandsteenen de stad uitgebragt.
16	Is het O:I: Compe; schip Honcoop uit Texel geseild.
17, 18 en 19	Niets gebeurd.
20 van den 21 tot den 28	Is overleeden de Old Secrs H.H.van Wijckel. Niets gebeurt.
29	Is tot Raadshr verkooren in plaats van M.van Scheltinga desselvs broeder Frans van Scheltinga en tot Curator van de academie, in plaats van de Hr Sixma, de Heer Grietm. Schwartsenberg van Menaldumadeel.
30 en 31	Niets voorgevallen.
Ao. 1776	
Janrij. 1	Zijn tot Magistraats Persoonen verkoren als tot Burgemr Dr Johs Wesselius, tot schepen Tjeerd Suringar en tot Boumr J. Gravius.
2	Is tot voogd van 't Stads-Weeshuis verkoren Hopm. Govert de Vries, en tot Voogdesse de huisvr: van Dr Renatus Acronius.
van den 3 tot den 15	Niets voorgevallen.

16	Is seer subit door de Felle koude overleden de Fluweelwever Bos.
17 en 18	Niets.
19	Is mede door de felle koude schielijk overleden mons? Boumeester in 't Antoni Gasthuis.
20	Is overleden de old Boumr en Vroedsm. Datz.
van de 21 tot den 31	Niets voorgevallen dan dat de oude Stroband door de koude overleden is, en den 24 het 100 jarig Jubele van 't Stads-Weeshuis is gevierd.
Febrij. 1	Heeft het weer sig tot doijen geset, nadat het sedert den 1 Janrij sterk gevoren had, sijnde het ijs met Paarden en Wagens so veilig gebruikt als den weg, en het heeft den 19 en 20 soo sterk gevoren en koud geweest, dat de The(r)mometer 4 graden lager heeft gestaan dan in het jaar 1740, sijnde de wind nu so sterk niet geweest als toen; anders was het onverdragelijk geweest; veele menschen hebben ongemak aan handen, voeten, ooren en neusen geleden, die vervoren sijn geworden.
2	Niets voorgevallen.
3	Is aan de Tering overleden de Commis Toutenburg.
van den 4 tot den 18	Niets gebeurt.
19	Is tot Vroedsm. in plaats van J. Datz verkoren M. Winterswijk.
20, 21 en 22	Niets voorgevallen.
23	Zijn tot voogden van de Stads-armekamer verkoren de Vroedsm. P. Lijcklama en D.T. Smeding: N.B. Dit de eerste vroedsm., welke sedert de oprigting tot die post verkoren is.
van 24 tot 27	Niets voorgevallen.
28	Is overleeden de Burgemr I. Tadema, aan een verval van kragten.
29	Is overleden de Burgemr Johs Wesselius, welke sedert enige weeken een verstopping op de maag had gekreegen, en dus bij gebrek van voedsel gestorven.
Mt. 7	Is tot Commis, in plaats van Toutenburg, aangesteld de Tweede Zoon van de Burgemr Nauta van Doccum. Zijn tot oudste advocaaten, in plaats van Tadema en Wesselius, aangesteld Dr U.H. Huber en Siccama. Is overleeden de wed: Dr Wierdsma. Is tot Secrs van 't Jagt geregte, in plaats van Wesselius, aangesteld Dr Pierson.
van den 8 tot den 13	Niets voorgevallen.
14	Zijn tot Burgemrs verkooren, in plaats van Tadema, Dorhout, en in plaats van Wesselius, Faber.
van den 15 tot den 18	Niets gebeurt.
19	Is de huisvr. van de boek-verkoper Chalmot in de Kraam bevallen van twee zoons.
20	Is de huisvr. van de boekverkoper Emmenes in de Kraam bevallen van een zoon en dogter.
van den 21 tot den 27	Niets.
28	Is tot vroedsm. in plaats van Tadema verkoren desselvs. zoon.
29	Is tot vroedsm: in plaats van Wesselius verkoren de Hopm: Snoek.
van den 30 Mt tot den 7 April	Niets.
8	Is het Regiment van Regteren van hier na Sluis in guarnisoen vertrokken.
van den 9 tot den 23	Niets.
24	Is het Regiment van Onderwater uit Sluis alhier in guarnisoen gekoomen.
25 en 26	Niets.
27	Is de grote Landdag gearresteerd, dat de Jesuiten Priester in dese Provincie, sig binnen 6 weeken souden hebben buiten de Provincie te vertrekken, bij poene van arbitrale Correctie; en heden, de tijd verscheenen, sijn deselve, ses ingetalle, vertrokken, moete in 't vervolg alle wereldds Heeren sijn en binnen de Zeven Provincien geplaa(t)st, die hier beroepbaar sijn, hebbende de officieren van de districten, daar een vacature is, de approbatie of improbatie.
van den 28 April tot den 13 Maij	Niets.

- 14 Is door de Hoofd-commis Binkes de bekendmaking laten doen van 't overlijden van zijn zoon de gewesene agent Binkes, op Batavia overleeden.
- 15 en 16 Niets.
- 17 Is door Capiteinske Harts mede de bekendmaking geschied van 't overlijden van haar oudste zoon, de aequipage-meester op Batavia.
- van den 18 tot den 23 Niets.
- 24 Is tot Burgemr Faandk in het Nass: Espel, in plaats van Hajonides, verkooren P. Haakma, alsmede tot Hopm. in het Keimp: Espel, in plaats van Snoek, Dr Coulon en tot Faandk, in plaats van Brouwer, die uit 't Espel verhuisd is, de Collecteur Ruitinga(?).
- Junij 30 Is overleden de Heer Abr. Ch: Huber. Heeft Do. Mentis, nadat tot Utrecht beroepen was, en voor die beroeping bedankt hebbende, sig op nieuw aan de Gemeente verbonden, en bij die gelegentheid gepredikt uit 1 Tessalonis: 2 vers 8, sijnde die avond door de diaconi gecollecteerd 323-19- en door de Magistraat aan Sijn Ed. toegesegt een praesent silver; ter waarde van 200 Ducutons. N.B. Het Silver heeft bestaan in een Theeblad, Ketel en Confoor, Koffijpot en Trekpot, en is den 6 Septbr aan Sijn Ed. huis gebragt.
- in Julij Niets gebeurt.
- Aug. 11 I seer subit overleeden de Grietm: Harsolte.
- 14 Is onsen broeder Abraham zijn huisvrouw bevallen van een zoon, welke den 1 Septb. gedoopt en genaamd is Eijse.
- 17 Is overleden de wed: Balk.
- Sept. 10 Heeft Capitainske Harts laten bekend maken het overlijden van haar zoon de Capitn Willem Harts, op Bengalen overleden.
- 21 Is overleeden de arme dienaar Tresling, na dat zijn ampt enige weeken op zijn zoon overgedragen had.
- 29 Is Do. Wigerij van Polsbroek, getrouwd met IJda Reinalda tot Huisum.
- Octb.13 Missive van Roeloff Storm van de Caap ingekomen.
- 15 Is tot Grietm. over Barradeel verkoren Jr van Egten.
- 20 Is het huis van de Grietm: van Haren tot Wolvega, tot de grond toe affgebrandt, en veroorzaakt, so men meent, door oversigtigheid van de meid.
- 25 Is tot Franequer aan een Teringsiekte overleeden de Rector Cuperus.
- 27 Is Mijke van der Leij getrouwd met Do. Bentem van Schingen. Is seer subit overleden de Huisvr: van de Praeceptor Smeding.
- 29 Is overleeden de Executr Seth, nadat zijn ampt te vooren op zijn zoon getransporteerd had.
- 16 Nov Is subit overleeden Dr Barold Knock.
- 20 Heden en de volgende Nagt heeft het alhier so sterk gestormd, waardoor niet alleen veele schade aan huizen en schoorstenen is veroorzaakt, maar verscheidene doorbraken aan de zeedijken gekoomen, waardoor op veele plaatsen, als: bij Workum, Stavoren en Lemmer de landen geinnundeert zijn geworden, hebbende het water 1 à 2 voeten hoger geweest dan in de storm van ao 1775; dog het water alhier in de stad en gragten was so considerabel weggewaaid, dat men op veele plaatsen de gragt konde doorwaaden en ten eenemaal onvaarbaar, dog met een etmaal weeder op zijn vorige hoogte teruggekoomen; nog is onder anderen als iets selsaams een st(r?)ook Lood ter swaarte van groot 100 ponden is gewaaid van de schoorsteen van de huisinge, bij de Commis Scheltinga bewoond bij 't Raadhuis, hetgeen gevlogen is over de huisinge van de Coffij schenker Sippema en aldaar op een Lantaarn, welke op de plaats gebouwd is, nedergefallen, en deselve vrij wat geontramponneerd.
- Decb. 29 Is onsen dienstmaagd Aaltje Pieters Noorda getrouwd met Eijbert Jouwsma, nadat 12½ jaar bij ons gewoond heeft.
- 31 Is subit aan een beroerte overleeden Th. Grammaison.
- 1777**
- Jan. 1 Zijn tot Magistraats Persoonen verkooren de Hr I. Doting tot Burgemr, de Vroedm. Reen en Winterswijk tot schepenen.
- 3 Is tot voogd van 't Stads Wesshuis uit de vroedschap verkooren Dr Tadema en tot Voogdesse Juffrouw Reen.
- Feb. 9 Is de Secrs Conradi van Harlingen getrouwd met de Jongste Dogter van de hoofd-Commis Binkes.
- 10 Is Eijse, eenige zoon van onsen Broeder A. Storm, seer subit in de ouderdom van bijna 6 maanden overleeden.

- 13 Is overleeden Albert Renema, Portier van de Wirdumerpoort, in de ouderdom van 93 Jaaren, nalatende 12 Erfgenamen, sijnde alle Neven en Nigten; desselvs boedel wordt geschat op klein 40,000 Guldens. Is overleeden Nijnke Reneman huisvr. van de Apoth. van Rut.
- Mt. 14 Heeft de Burgem. Dorhout gedisponeerd van 't Po(r)tiersplaats der Wirdumer poort op eenen ..... Feenstra, van Sneek afkomstig.
- 21 Is de tijding gekoomen dat Do. Rumrink tot Dortregt beroepen is.
- Apr. 1 Is het Regimt van Lieve gemarcheerd na Hulst en Sas van Gent.
- 14 Heeden sijn de Dammen tot het Slatten van de Doccumer Ee en Stadsgragten te Leeuwarden en Dokkum besteed, en sijn aangenoomen door de verse personen voor 5,488 Guldens.
- 28 Is op 't Heerenveen, in de ouderdom van bijna 77 jaaren, overleeden Jr Menno Coehoorn Brn. v. Scheltinga, Grietm. over Schoterland, Curator van de Academie te Franequer en Meesterknaap van 't Jagt Gerigte.
- 29 Is uit den Briel en Hellevoetsluis alhier in guarnisoen gekoomen het Regimt Infanterij van den Coll: Bijlandt, hebbende 13 dagen door 't slegte weer onderweg geweest.
- Maij 17 Is het slatten der Doccumer Ee, sijnde lang 5600 Roede, gelijk meede de geheele Doccumer Gragt en een gedeelte van de Gragt alhier, ter lengte van 700 Roeden, besteed, en door diverse Personen aangenomen, als:
de Ee, voor .....90,722 - -
Gragt te Leeuwarden .....19,032 - -
uts te Doccum .....14,592 -15-
Samen voor .....f124,346 -15-
De Graft te Leeuwarden geheel geslatten sullende worden, is de besteding daarvan te niet gedaan, en weder op nieuw besteed sijnde, heeft gekost f 100,000 Guldens.
- 19 Zijn de Dragonders van Bijland van hier vertrokken na Breda.
23. Is Joh. Casp. Bergsma, uit de O.Indien geretourneerd, sijnde met de Caasschepen in ao 1772 derwaarts vertrokken.
- 25 Is Tjitse van Emmenes getrouwd met de Dogter van Dr. Meilmsa. Heeft Do. Rumrinck sijn afscheids Predikatie gedaan.
- Junij 4 Is tot Curator van de Academie, in plaats van M.C.van Scheltinga, verkooren A. Lijcklama à Nijeholt, en tot meesterknaap, in plaats van bovengemelde, E.A.van Idema.
- 17 Is het 2 escadron Cavallerij van Stokken alhier in guarnisoen gekoomen.
- 23 Is de Hr Wendtholt door sijn Hooght aangesteld tot Collecteur, in plaats van de Tour, welke tot Secrs van Alkma(a)r verkooren is.
- Julij 9 Is de Hr M.van Scheltinga tot Grietm. over Schoterland verkoren in plaats van M.C.van Scheltinga.
- 11 Heb tijding van Cabo de Goede Hoop in dato 6 April 1777, van de Secrs Neteling bekoomen, als dat onsen Neeff Roeloff Storm, als derde waak van Ceijlon retournerende, op den 17 Maart 1777 aldaar overleeden is.
- 18 Is overleeden 's Lands Fiscaal Talma.
- Aug. 5 Is tot 's Lands Fiscaal door de Grietm. Eijsinga, als aan de Tour staande, gedisponeerd op Jr F.van Burmania.
- 7 Is overleden de Heer Burgemr. N. Arnoldi.
- 11 Is tot Vroedsm., in plaats van Arnoldi, verkooren Jr Hambroek, sijnde het Reglement in desen, buiten effect gesteld.
- 18 Is Jr Hambroek tot Burgemr, in plaats van Arnoldi, verkoren.
- 26 Is overleden de Vroedsm. E. Wassenberg.
- 28 Sijn de vorstelijke Personen alhier plegtig ingehaalt, sijnde voor 't huis van de Hr Nauta een Eerepoort opgerigt, welke men segt 30,000 Gls sal kosten. Het Bal door de Provincie op 't Stadshuis gegeven, is seer brillant geweest, 4 à 500 Personen sijn tegenwoordig geweest. De toevloed van menschen so van buiten de Provincie als ten platte lande en kleine steeden is onbeschrijfelijk veel geweest. De wagt, welke de menschen om de illuminatie te sien, uit en ingelaten hebben voor 1 en 2 stver hebben 609 Gls gecollecteerd.
- Septb. 2 Hebben de Hren Staten op de Swarte weg een gouden Sweep, ter waarde van 300 Gls aan Goud, laten verdraven, ter eere van de Vorstelijke Personen, en is gewonnen van Laas Boumans van Franequer, wiens Paard 't hardste van de 27 heeft gedraafd.
- 4 Hebben deselve op de Schouw bij Ernsom laten verseilen een silveren Vleugel en Tuigje met sijn toebehoren door Jagten van 20 Voeten en daarboven, sijnde gewonnen door Mintje Wouters van Sneek, wiens Jagt 't hardste van de 37 heeft geseild.
- 6 Is overleeden de Burgemr J. Doting.
- 8 Zijn de Vorstelijke Personen van hier na Groningen vertrokken, en is weder tot Burgemr verkooren de Ontvr Generl E. Wielinga.

- 23 Is tot Vroedsm. verkoren, E. Wassenberg, Dr A. Siccama.
- Octb. 6 Is tot Vroedsm. verkoren, voor J. Doting, de Silversmid De Wal.
- 8 Is de Eerepoort bij afbreuk verkogt en heeft opgebracht *f* 500,15.
- 12 Heeft Do. Nieuwolt zijn intre Praedikatie gedaan, welke in plaats van Do. Rumrink beroepen was.
- Nov. 7 Is de Stadsbode Waterbeek overleeden.
- 17 Is overleeden de huisvr. van de Jonge Koopman Cats, sijnde agt maanden swaar en heeft sig dood gevloeid.
- Decbr. 4 Is het Slatten der Stads Grafft gedaan geworden.
- 5 Is het water in de selve laten loopen. Heeft de Boumr Disselbloem als aan de Tour staande gedisponeerd over het Stads-bode plaats op eenen Boekbinder Schuil van Doccum.
- 27 Heeft de Stads-Bode Hobbema, na dat enige dagen te vooren door een beroerte geattaqueerd was, sijn bode plaats getransporteerd op sijn jongste Zoon.

1778

- Jan. 1 Zijn tot Magistraats Persoonen verkooren Dr W. Coulon tot Burgemr, J.de Haan tot Schepen en Johs Snoek tot Boumr.
- 2 Is tot voogd van 't Stads-Weeshuis verkooren Johs Storm en tot Voogdesse Juffr. Meinsma.
- 4 Is de Dochter van de Raadshr Binkes getrouwd met de Hr Wiggers van Groningen.
- 5 Is overleden de jongste Dogter van de Schriever van der Leij in de ouderdom van ruim 18 jaaren.
15. Is tot Amsterdam overleeden Dominicus Bruinsma, in den ouderdom van 69 Jaren 5 m. en 21 dagen.
- 24 Is subit overleeden de oud Procurr Generl Ramaker.
- 27 Heeft de Fiscaal Croese sijn Fiscaalsplaats op ordt(?) van de Magistraat overgedaan voor 1200 aan Elisa Heringa.
- Febr. 9 Is in 't St Antoni Gasthuis overleeden Wijtse Foppes, wegens sijn grote kundigheijd in vele dingen seer wel bekend.
- 11 Is overleeden onsen broeder de Deurwr Q. Storm in den ouderdom van 42 jaar en bijna 6 maanden, aan een bloedspuwing, verseld van watersugt, 's middags tegen 11 uiren.
- 18 Is overleeden Mevr: de Wed: Lijcklama.
- Mt. 1 Is overleeden de huisvr. van Ch. Bisschop. Is overleeden de huisvr: van de Old Schep. Dominicus.
- 20 Is overleeden Mejuffrouw de wed: Wijll. de do. Winterswijk.
- 14 Is bij de Hren Staaten eene Negotiatie van 3 Ton tegens $2\frac{3}{4}$ pr C.Intrest, welke in drie dagen is vol getekend geweest, gearresteerd. Heeft de Hr Bigot gedisponeerd over het Deurwr plaats op sijn koetsier Roeloff Bosman. Is wegens een slegte conduite in 't Tugthuis gebannen Nicolaij, schriever der Stads waag, en aldaar twee dagen na dato overleeden, sijnde, sijn ampt begeven door de Burgr Hambroek, als aan de Toer staande, aan eenen Daniel Muller, gewesen Lakeij van haar Hooght, nu Opsigter.
- Apr. 11 Is overleeden Oomke Bronkhorst.
- 4 Maij Is overleeden de Juffr. Hesselina Knock.
- 22 Heeft het guarnisoen voor de Inspecteur Somerlatte afgevuurd, hebbende het de gansche dag geregent.
- 7 Sept Is na een siekte van agt dagen overleeden Wijtse Hoitsma, Burger Hopman.
- 14 Octb Is Dr M. Nauta, die in den voorleden jare sijn vrouw verloren had, hertrouwd aan de Wed: D. Hamerster.
- 5 Nov Nadat in de Zomer van dit jaar een begin was gemaakt met het doorgraaven van 't Bolwerk in Droevendal en aldaar een Waterpoort is gemetseld, gelijk meede het uitslatten van de geheele Keisers-gragt, en het vernieuwen uit een hand van alle de wallen, so is op heeden het water daarin geloopen en also vaarbaar geworden, wordende meede de gansche gragt met Lindeboomen beplant.
- 26 Is tot vroedsm: in plaats van Jongasma, die overleeden is, verkooren de Vaandk W. Ruitinga.
- 15 Decbr Is overleeden 's Hoff Secrs Elsinga, hebbende tot sijn effgenamen geinstitueerd de Diaconij alhier, na afftrek van 32,000 aan Legaaten.
- 19 Is overleeden de Brouwer Hagemeir.

1779

- 1 Jan Zijn tot magistraats Persoonen verkooren tot Burgemr Dr M. Sloterdijk, tot Schepenen H. Brouwer, en de Operateur I.de Vries.

5	Is tot voogd van 't Stads-Weeshuis verkooren Hopm. Carel Coulon, en tot voogdesse de Huisvr. van Hopm: Pars.
20	Is tot 's Hoff's Secrs aangesteld in plaats van Elsinga de Rollarius Ferwerda, en tot Rollarius 's Hoff's Bode Brantje Ferwerda, en tot Bode de Clercq van de Raadshr Sminia als aan de Tour staande.
24	Is de Konst. Schilder Nicolaij aan de Roode hond seer subit overleeden, nalatende een Wed: met 6 kinderen en gaande van het sevend swaar.
27 Feb	Nadat het gansche Najaar extra fraaij en sagt weer is geweest, selfs dat het Rundvee daags voor Kersttijd nog in 't land heeft geloopen, heeft het op den 1 Jan. 's morgens onstu(i)mig weer geweest, dog, 's middags bedaarende en 's avonds beginnende te Friesen, hetgeen eenige daagen sagjes gecontinueerd heeft hebbende het niet meer gevrooren, dat de schaatsrijders een dag à vier gebrekkelijk hebben kunnen rijden; de vorst al langzaam verdwijnende, hebben wij van Nieuw-jaar tot op heeden sulk aangenaam, stil, droog (also het in al die tijd niet geregent heeft) weer, dat bij menschen geheugen nooit gebeurt is, sijnde het op heden so aangenaam en warm, dat de Jongens bij menigten hebben gebaad.
28	't Weer alsvoren.
1 Maart	Uts, sijnde de kleij-weegen rijdbaar, sijnde de menschen heden van de Lemmer met Rijtuig alhier gekoomen.
van den 2 tot den 10	Weer als vooren, dog nu en dan iets koelder, Z:O: windt.
11	Sterk gevrooren. Is de Zeecapitain Betting seer subit alhier overleeden.
12 en 13	Mooij weer.
14	Nadat het in verscheidene maanden niet geregent had, waardoor meer dan ooit gebrek aan Regenwater is geweest, zo heeft het heden namiddag begonnen, en de nagt gecontinueert, waardoor de Bakken voorsien sijn geworden.

Dagverhaal van de voornaamste gebeurtenissen tijdens de omwenteling in 1795 en 1796 te Leeuwarden voorgevallen, aangetekend door Roelof Storm.

1795

6 Februarij	In de Fraterniteit weder aan de Frijcoristen overgegeven.
9	heeft het Vrijkoor de Snaphanen weder gekreegen.
10	Is de Magiestraat en de Vroetschap door het Committee Revolutsijonair door H. Burgering, als presijdent, dus als spreker, de heeren alle affgeset. des selve morgens is de Vrijheidsboom voor het Stadshuis geset met veel gejuig. des: nademiddags sijn de uitgewekene heeren weder binnen de stad geleid, onder het lossen van driemaal het kanon, het spelen der klokken en een rei van 192 jonge dochters, die de uitgeweekene geleiden door de burgerie, die alle in twee rijen geransjeerd waren.
11	Sijn de burger offijsieren afgeset, als mede de Collonel en Schrekretaris.
13	Sijn der 30 Nieuwe offesieren aangesteld.
19	Sijn alle Staatsleden door Borgering, als president, afgeset, en des morgens weder een Vrijheidsboom op het waagsplein geset, met groot gejuig met Trommelsen groot gedans. des morgens om negen uren sijn alle borgers in de wapens geweest met scherpe patroonen en twee veldstukken canon voorop, en hebbe de nieuwe heeren geleid na het Landshuis, alwaar sij sessie hebben genomen; des nademiddags sijn der wel meer dan twee hondert borgers na het landhuis geweest, om de Nieuwe borgers te begroeten alle en corps twee aan twee. alles is geschiet onder het lossen van canonen, 't spelen der klokken, alsmede de kleine kanontjes op de stadswaag.
4 Maart	Sijn de Franse hoesaren door een coor van 214 jonge dogters, elck in 't wit gekleed, met nasionale Linten en strikken versierdt, verwelkomdt, als mede het geheele koor borgers alle in de wapens, en de generaal benevens de hoesaren in een getal van 33 geleid na het stadshuis, onder het lossen van ses malen de canonnen op de wallen, het luiden der klokken en spelen op de Nieuwe Thooren; en na het scheiden sijn se alle bij de borgers ingekwartier, als mede op dit pas ook een bij ons.
5	Sijnder weder een klein dertig gekomen, alle weder bij de borgers geplaatst.

- 7 Sijn der eenige hondert Carmajollen, te weten Franse soldaten, alhier ingekomen, eenige in de drie weeshuizen geplaatst en de overige bij de Burgers.
- 8 Sijn der weder twee companien na doccum vertrokken, achterlatende bij de borgers een menigte Egiptisie muggen? (ongedierte?)
- 9 Sijn der vijftien hoesaaren vertrokken na doccum en buitenpost. Hebben de Nieuwe schutters de sleutels van de Stadspoorten moeten overgeven aan de Generaal van de Fransen, die gelogjeert is sedert de 4 Maart aan het huis van Pieter Cats. (Tweebaksmarkt, huis van Gratama)
- 23 Is de generaal van Groningen alhier s' avonds om half sevenen gearrijveerd en is gelogjeert aan het huis van de heer van der Wal. (Bij de Langepijp, huis v. Ds) Is de Fransche krijgskas met eenig manschap en hoesaaren hier aangekomen, en de goederen sijn alle geborgen in de Nieuwe kamer van het S. anthonij Gasthuis, en de Manschap alle weder bij de borgers en bij vijff van ons predijkanten.
- 24 Is op order van de generaal het Fransche Garnijson in de wapens geweest, om geïnspecteerd te worden. Is Cavelari, de Switsers, de Friesche Garde, als mede de borgers, die de wapens opgevat hebbe.
- 25 Sijn der weder So en vijftig hoesaaren met eenige Offijsieren, benevens verscheidene wagens met bagasie hier aangekomen, alweder bij borgers geinkwartierd.
- 26 Is de slagterij gekomen, so beesten als hoeders, en de manschap bij de borgers geinkwartierd. des avonds is door de Multipliasiteit/Municipaliteit een groot bal op de doele gegeven voor de generaal der Fransen; daar sijn geweest alle Militaire Offijsiers, als mede de Burger Offijsiers met hunne vrouwen en een menigte van de burger dogters alle in het wit.
- 28 Sijn de beide Generaals met eenige Hoesaaren des 's middags om twee uur na Harlingen vertrokken, en de 30 maart des nademiddags weder alhier gearrijweerd.
- 30 Sijn des morgens voor agt uur het geheele garnissoon in de wapens geweest, alsmede alle borgers alle de Fransen, en daart wiert 40 Ruiters benevens eenige franse hoesaaren affgesonden, die alle voor de hooftwagt gesteld wierden, om orders aff te wagen, waar sij na toe moesten, en de borgers betrokken de hooftwagt tot des middags, wanneer een franse Offijsier, die uitgereeden was, weder binnen kwam, en orders gaff, dat ijder weder na sijn huis kost gaan, als mede de paarden die alle gereed hadden geweest voor de wagen van de Franssen.
- 30 des middags om twee uur sijn der eenige borger companien in de wapens gekomen en in het Ruitsterkwartier vergaadt, en om drie uur afgemarsjeerd de lommertsteeg door over de lang piep, de weert, op het hoff voorbij, so na de groote kerkstraat tot aan de latijnse school, daar toen de leeden van de klub rede vergaderd waren, en die toen door de gewapende Burgers wierden afgehaald. De Franse Hoesaaren te paard alle voorop, daarop volgden de burgers met slaande Trommels en fluiten, en alle de Musijkanten van Zwitsers, die tussen beiden Musijk maakten en tussen de borgers een Man met een lange stok, waar boven een hoed met linten, verbeeldende de Vrijheid, wat lager was een soort van een faandel, waarop geschreven stond de Regten van den Mensch; daarop volgden alle de leeden van de Club van waaksaamheit alle en corps met theekens op de borst tussen de borgers, en sijn gepasseerd van de latijnse school langs de bagijnestraat, de kleine kerkstraat door, de Nieuwe stad langs, de Weerd op het Hoff voorbij de Sint Jacobsstraat langs en so na de Fraternaliteit, alwaar sij sijn ingetreden, om daar hun vergadering te houden, en toen sijn de burgers affgecommandeert.
- 1 April Sijn der weder een menigte Paarden met Manschap hier binnen gekomen, en drie sware stukken Canon, als mede ook eenige hoesaaren, als weeder bij de Burgers geplaatst.
- 3 Sijn der verscheiden sijke en gekwetste Fransen hier aangekomen en geplaatst op het Prinsen Hoff.
- 4 Is der order gekomen om de groote kerk op te ruimen, ijder heeft sijn stoel thuis gehaald, en alles daaruit gesloopt, en bij aanhoudentheid worden der krebben voor de sijke Fransen gebragt, die hier gebragt worden uit Groningen, dog der sijn niet anders geweest dan die schurff waaren.
- 5 Sijn der weder hoesaaren gekomen en weder bij de burgers geplaats.

- 7 's morgens om elf uur zijn der seventig van ons Ruiters en eeven so veel Franse hoessaren met de Generaal en eenige Franse Offisiers na Bolsward vertrokken, om daar des nagts halta te houden en dan daags daarna na Workum te vertrekken, om dat de carmajollen daar de Meester begonden te speelen, en zijn de 10 April weder geretourneerd met een groot dertig gevangenen en zijn de 11d(?) alle na groningen gebracht.
- 9 Heden de gepasseerde Nagt zijn der verscheiden Schepen met gekwetste en sijke Fransen hieraan gekomen, die in de grote kerk zouden geplaatst worden, daar alles in gereedheid was, dog door het opbreken van de banken als andere omstandigheden der vrij wat muffigheeden veroorzaakt was, dus die plaats niet goed gekeurd wierd, om die zieken daar te bergen, zijn alle geplaatst op het prinsen Hoff. Heeden de dag, dat de volksstem gaande was, als in de westerkerk, de menonite kerk, de Luthersche Kerk in de Fraterniteit, als meede op het Stadshuis en zijn op heden de 10 dezer daaruit verkooren:
 Burgering, Apotheker.
 van Gurkum, alias de beul zijn soon.
 Ros, Silversmids Knegt.
 van der Wal, Boekbinder.
 van Asperen, bakker.
 vander Veen, Coopman.
 Gorter, Coopman.
 Westerveldt, Rentenier.
 Falk, Coopman.
 Diekstra, Distelateur.
 Miedema, gewesen Koetssier.
 I.K. Kutsch, Wijncooper.
- 16 Zijn de Franse soldaten vertrokken na Groningen en verder; en zijn der, eer sij nog uit de stad waaren, weder rijkelijk so veel weder hier binnen gekomen, en zijn in de weeshuisen geplaatst, en de Offijsiers bij de Borgers en op die tijdt hebben wij ook een 1- Luitenant(?) bekomen.
- 18 Zijn der verscheiden Hussaaren vertrokken en weder een vijftig binnen gekomen, en die morgen hebben der wel ses hondert Franse soldaten voor de vrouwenpoort geweest, die alle na de Grijtenie van Tijterksteradeel moesten en bij de boeren geplaatst zijn.
- 24 Zijn der weder een klein hondert Franse hoessaren hier binnen gekomen en bij de borgers geinquatierdt.
- 27 Is een Publicatie afgekondigt van het Comité, dat een ijder die familjewapen in de kerken hebbe hangen, verpligt sal zijn, om die binnen een maand der weg te laten halen, off dat anders de munsipialiteit op kosten van de eigenaars het der uit sal laten halen.
- 28 Is der affgeleesen, dat ijder persoon, die in de Munsipialiteit sit, sal genieten ijder jaar 400 Glds, daar de oude leeden altoos hebben genooten 65 Glds Jaars en die bij de aanstelling moesten betalen 200 Glds, daar nu de Nieuwe niets betale.
- 3 Meij Zijn der drie companien Carmajollen van hier vertrokken na eenige boerendorpen.
- 4 Zijn der eenige hoessaren vertrokken so na Franequer als elders.
- 7 Zijn hier weder twee Esquadrons nieuwe hoessaren binnen gekomen en de gemeene in het Stads weeshuis geplaatst en de Offijsiers en wagtmeesters bij de borgers.
- 1 Junij Zijn de Franse Soldaten, die de 16 April alhier gekomen waaren, vertrokken na Zwol, en voorop hadden wij al weder rijkelijk soo veel fransen in de stad, die alle bij de borgers geinquantierd zijn, omdat het burger Weeshuis eerst eens schoongemaakt sou worden, dog agt daagen daarna zijn sij in de weeshuisen gekomen.
- 2 des avonds om half tien uur wierd mij weder een franse Offijsier gebracht door de Wagtmeesters-feint Klaas, om voor een Nagt te huis vesten, die des anderendaags weder vertrokken is met het Lemster schip na Uitregt.
- 3 des nademiddags kooft er weder een met een briefje op ons, waarmede ik veel moeite heb gehadt, en voor gaff een opperster van de Doctors te zijn, en is weder na een ander gegaan.
- 8 Is ser des nademiddags een gekomen, voorgewende een Opperschureigin te zijn, die de kamer ook niet aansting, dus alweder heen gegaan.
- 9 Zijn van hier de Hoessaaren vertrokken.

- 10 Sijn hier 480 Jagers binnen gekomen, het gemeen in het Stads Weeshuis geplaatst en de Offijers weder bij de borgers.
- 11 Sijn der weder drie Companien van hier vertrokken.
- 12 Sijn der weder constapels met canon ingekomen, daarvan der een bij ons geplaatst is.
- 13 Sijn de ovrige Hoesaren vertrokken.
- 17 Sijn de Franse soldaaten, die 1 Junij hier gekomen sijn, vertrokken, en des morgens sijn der weder 900 hierin gekomen.
- 18 Sijn der des avonds drie Companien hier gekomen, die bij de Bilboeren omlagen, en sijn de volgende dag met de overige, die hier lagen, vertrokken na Zwol.
- 19 Sijn hier bij de agtien hondert fransen weder ingekomen, en meest alle bij de burgers geinquarterd, alsmede voor de eerste maal op het Vliet en de Graswal.
- 20 Sijn de Fransen op drie Companien na van hier vertrokken, buiten de Jagers en de attelarie, die hier nog alle blijve.
- 21 Op zondag middag is der afgeleesen, dat een ijder verpligt is om binnen vijftien dagen een lijst aan de Munsipaliteit over te geven van al hiet silver en goud, het welk men besit, bij poene van swaare straff, dog twee weken daarna is het plakaat weder ingetrokken tot nader order.
- 8 Julij Is door de representanten afgeset de Procureur Generaal Mr Thomas Wielandt.
- 16 Sijn der Seven Raadsheeren afgeset met namen als:
 Mr. Johan van Idsinga.
 " H.U. Huber.
 " Sijmon Cocq.
 " Martinus van Viersen.
 " Jan Albert Willinge.
 Hr. Willem Hendk van Sijtzama.
 " Tjepke Haitsma.
 Op de selve dag is nog afgeset de Agent van de hoofd Commis D.R. Smeding.
 de Commies Sluiterman van Workum.
 de Commies van Harlingen.
 de Lands Boumeester Ijpeij.
 de Professor Kannegieter.
 de Professor Ijpeij.
 de vier Curatoren en de Sikkretaris.
 de Postmeester Rengers.
 de sepier van het Blokhuis Eisma.
 de landsbaas Johannes Schaap.
- 19 Is in de kerken eene Resolutie afgeleesen, dat de stemming van de Nieuwe Kerkenraad sal geschieden op dinsdag des morgens om tien uur in de Westerkerk, en dat de geremoveerde Magistraat nog vroetschaps personen niet meer in het kerkelijke wierden gedult, nadien sij tot ergenis sijn van de weldenkende lieden.
- 21 Sijn der 7 Nieuwe Ouderlingen en 3 Diaken verkooren met namen:
 Bernardus Schrader, Rentenier, met 90 stemmen.
 Gerrit Nieuveen, Rentenier, met 75 Stemmen
 J.D.B.van der Meulen, Mr. Bakker " 84 "
 Johs Gonggrijp, Medicine Docter " 72 "
 Pieter Boltjes, Mr Sadelmaker " 65 "
 Reinder Nollides, Mr Gortmaker " 72 "
 Wopke Oenes Gorter, Mr Gortmaker " 88 "
 Diaconen:
 S.van Dijk, Mr. Broodbakker, met 89 stemmen
 Daniel Fellekers, Mr Weever " 67 "
 Lolke Jansma, Coopman " 68 "
- 24 Is er een Publikatje afgelesen, dat een ijder, hij sij wie hij sij, van wat gelooff, die wekelijks geen vier guldens kan verdienen, hij een briefje kan bekomen, bij de uitdeelders van de armekamer, om bij de bakkers het brood te halen, ijder pondt voor een stuiver dat is het halff brood vijff stuivers agt penningen, het welk thans voor ons kost 10 st. 2 penn: en moet wegens gebrek aan Rogge drie part Groff wit en een part Rogge sijn; en de koekbakkers is bij provisie voor zes weken verboden om niets te bakken, waar toe sij Rogge van nooden sijn. Tussen de 25 en 26 Julij des nagts hebbe quaad geintensijeerde menschen verscheiden huizen de glasen ingeslagen, als bij de Hr Eco de Wendt, bij Coll:

D.R. Smeding, bij de ontfanger Suriger en bij de gewezen Procureur Wielandt.

- 30 hebben wij weder een Offijsier bij ons geinquatierd ontfangen. Is het heel brood, het welk thans van $\frac{3}{4}$ Weit en $\frac{1}{4}$ Rogge gemaakt wordt op 24 st. 4 penn. gesteld.
- 17 Augs Heeft het gans garnijsoen, so fransen als borgers, en verders alle hier in garnijsoen leggende mijlijtieren, in de wapens geweest, en sijn des nademiddags om 4 uur na buiten gemarscheerd met drie velt stukken op het excersiesje landt, waarop gebragt wierdt alle de Wapens aan de prins toebehoorende, alsmede alle portretten, alle schilderien, wat maar eenigsins na Prins of Prinses geleek, gelijk ook alle de vaandels, die door de geremooveerde schutters op het Stadshuis waren gebragt; dit alles is bij elkander op het landt bijeen op een hoop geset in het midden een tonne met brandende speesje en door stroo aan de gang gemaakt en soo alles verbrandt, onder het lossen van de Canonnen en musiek singen en dansen in het rond van de brand, het schreeuwen van hoesee met de hoeden op de bajonet. Den geene, die het aan de brand gestoken heeft, is docter Harmanus Gonggarijp en de Stoker Meetsma. de Meinsmaa's en eenen Feit hebben van de Stads-doele met alle brutaliteit affgehaald al wat maar eenigsins naar Prins geleek en op een wagen gesmeten, en daarmee naa het Landschaphuis om de portretten aff te halen, gereden, dog de landsboumeester heeft haar sulk geweigerdt, so dat die quade knapen met omverrigte saken moesten heen gaan; dog nog een schilderij sijn sij magtig geworden, dat mede ook aan het vuur opgeoffert is. hebben het gebeente van de overleede Prins en Princessen het welk in de groote kerk in een kelder was bij geset der uit genomen en de kisten capot geslagen, en het gebeente genomen, dat in de put geworpen, die was daar onder, daar de tombe op gestaan heeft, daar een prins op uitgehouwen lag, hetwelk ook alles is gerijnijveerd en capot geslagen. de Capitein van der Bij en Feit hebbe deerlijk met het gebeente gehandelt: vander Bij heeft het hoofd van de oude Forstin bij het haar genomen en uit het Fenstertje, dat in de kist was, gehaald en tegen de muur geslagen, en verders het gebeentje uit elkander getrapt. Ook sijn alle de wapens, die voor de Stadspoorten stonden, alsmede de inschripsches van ons oude kriegslieden uitgekapt en vernietigd. Domenie C. Jongsma, naast eenige jaren een gedeeltje van het huis hebbende gekogt, waarin ons prins sijn grootmoeder had gewoondt en in overleden was, en waar boven de deurs twee Leeuwen stonden met de wapens van de Vorstelijke personen, is de domini geordonneerd, uit naam van de Munsijpialiteit, om so spoedig als mogelijk, die versiersels der aftenemen, het welk hij heeft gedaan, dog met een tegensin van sijn gemoet; want na te laten dorst hij niet doen, om reden dat sij anders hem der met voorgekomen souden sijn. In Augustus is besteed om de Groote Kerk weder in order te maken voor de Somma van drie duisent en vijff hondert Carolij Glds.
- 5 October Is der omgetromd, dat ijder sijn stoelen weder in de grote kerk moet besorge tegen des anderen daags morgens de 6 October, hetwelk geschiedt is.
- 9 Is een kledermaker met name Feugen op het Blokhuis gebragt, omdat hij eene missive ondertekendt hadt om de Representanten door de gewapende magt te noodsaken om intestemmen tot de Nationale Conventje.
- 11 Is de eerste preek weder in de Groote kerk gedaan door do. van Weemen des voordemiddags, en heeft sijn text gehadt uit Romeinen 12, vrs 18.
- 17 November des middags om een uur sijn alle de espels van de borgers in de wapens geweest en alle op de Langepijp geransijeerd, en om half twee uur sijn der vier gecommijteerde uit de Vergadering van de Representanten bij haar gekomen, om het volk onder eede te neemen, so het mogte gebeuren dat so den eennen off den ander van buiten ons wou attijkeeren, sij dan verpligt waren om met het mijlijteer dan uittetrekken; dog het welk door haar allen is geweigert, exsemt drie offijsieren, die haar aan die eet wouen verbinden als Pieter Cats, de hoedemaker Abm van den Berg en de koekbakker Deekens, het welk door de anderen so kwalijk wierdt genomen, dat sij direkt voor het vront, alle drie wierden gekasseert; en dat heeft gehaspelt tot 's avonds vijf uur; doe sijn sij gemarsjeerd van de lange pijp met slaande trommels en fliegende faandels door de weerd, het Hoff voorbij, de St Jacobstraat door en so weder naar de lange pijp, en daar sijn sij gescheiden en de Representanten met onverrigte sake weder na hunne vergadering gegaan.
- 18 heeft de soon van de Commies C. Rosema, die eenige tijdt op het Blokhuis geseeten heeft, om dat hij als posteljon gereist hadt, om al het gewapendt genootschap in de stad te roepen, om Feugen met gewapende magt van het blokhuis te haalen, sijn sentjentje ontfangen, vijff jaaren in het tugthuis en dan nog vijff jaaren buitenlands gebannen, dus samen tien jaar.
- 30 December heeft een van de Leden van de Municipaliteit sig te buiten gegaan, dat hij als Commissaris sat bij de opbreng der vijffentwintigste penning, dat hij sig van het geld, het welk in de losse bakken stond, bediende, het welk door eene swangere vrouw gesien werdt, die het selve heeft uitgebragt, en is van dat gevolg geweest, dat hij des Saturdags, sijnde 2 Janij 1796, toen hij hoorde, dat het hem sou gelde, is hij voortgaan: want der sijn informasjes van hem aan 't Hoff gekomen, en daarop geordonneerd, soo sij hem mogten te weten komen,

hem direkt te vatten: het is de soon van onse thans fungerende Beul, sijn naam is Petrus van Gurkum.

1796.

8 Januarij

Onwillige Verandering van het Stedelijk Bestuur. Hebbe de Representaten gesonden aan de Munsipaliteit een plan tot oproeping van het volk tot kiezers te stemmen, om nieuwe Leden van de Stad te verkiezen, waarop de daags daaraan een Commissie uit de Leeden van de Munsipaliteit is gegaan na het Landschapshuis, en hebbe verklaard het gesonden Reglement niet te laten affleesen, na dien sij begreepen, dat geen Representaten het regt had om haar Reglementen te geven, maar dat sulks door het volk moest geschieden, waarop de Munsipaalen des Maandags, sijnde 11 Janrij, een Plakaat hebben laten affleesen, door haar selven opgesteldt, en hebbe het volk versogt op het Stadshuis te komen en te stemmen des Woensdags, Donderdag en Vrijdag ijder dag vier Espels te weten met de buitenlieden. daarop des Woensdags morgens de 13 Janrij om half negen uren de klok begonnen te luiden door de honne baas van 't Land, G. van Gurkum, die daar gesonden was, maar is door de Stads Majoor en Feinten der affgehaaldt en na het Stadshuis gebragt; en doe de klok ophieldt, is der een groote toevloed van Menschen na het hoff gelooopen, waarop het Raam, daar men gewoon is om aff te leesen, opengedaan is door twee Lands-deurwaarders, en hebbe een stuk affgeleesen, om ijder te waarschouwen, om niet te komen te stemmen op het verzoek van de Munsipaliteit; maar door de keesen wierd der so een groot geroep en geschreue gemaakt, dat geen Mensch in staat was om der iets van te hooren off te verstaan; daar op is direkt weder een Protest van de Munisipalen affgeleesen, en is met een groot geroep van Hoesee beantwoordt, en een menigte die seiden: "om de Duivel sullen geene Representanten baas wese!" waar op een half uur daarna de Franse Jagers in de wapens sijn gekomen, en hebben sig bij het hoff vervoegdt, omdat men bevreesd was, dat ter omstandigheden sou gebeuren.

13

Dog de Munsipaalen, haar aan de waarschouwing van de Representanten niet steurende, sijn voortgegaan om het volk, die quamen te stemmen, in te laten, na datter alvorens twee staateboden stonden op het voorhuis van 't Stadshuis, om al die geen, die quamen te stemmen, te waarschouwen, en haren de puplicaatje te laten leesen,; maar daar agter stonden twee stadsboden en seiden tot de Lieden: "koom maar binnen: de burgers sitten al op de groote saal"; so dat ter verscheidene nog sijn geweest te stemmen, 't welk de gansche dag heeft de geduurt, en de Munsipalen sijn des avonds om sessen uren van het Stadshuis affgegaan; maar siet wat sijn de gevolgen geweest? des avonds te seeven uur is het gansche garnisoen, so wel de Fransen als de Carvalerie, in de wapens gekomen, een ijder op sijn Rustplaatsen. Nadat sij alle op hunne plaatsen waaren, is de Substituut Procureur met sijn dienaars gekomen, vergeseldt met een detasiement Franse Jagers, en aan een ijder van des Munsipalen sijn huis gekomen en hebben gevat H. Burgering en Albt Miedema en na het Blokhuis gebragt, en de agt oovrige, te vooren gemist, sijn gevlugt; dog Westerveldt, daar des hofs dienaars des Nagts bij sijn gebleven, dog des anderendaags, sijnde de 14 Janrij, is hij ontslagen, om dat hij heeft bewesen, dat hij in geen drie weken op het Stadshuis had geweest, wegens de onpaslijkheit, die hij hadt, en niet instaat was geweest der te komen.

14

Sijn der door de Representaten verkoren ses nieuwe Leeden bij Westerveldt, als Munsipaalen met namen:
H. Eringa, Coopman.
R. Bloembergen, Coopman.
H. Bruinsma, Sijrujein.
A. van Tuinen, Coopman.
Daam Fokkema, Advocaat.
Johs Romkes, Rentenier, Rooms gesind.

22

Sijn der Couriers alhier gekoomen van Groningen met de patenten voor het Mijlijter, om te marcheeren; des Zaterdag morgens de 23 Janrij sijn de4 franse Constapels vertrokken en de Jagers, des avonds alle Franse Carmajollen, des sondags morgens alleen infanterie, alsmede nog de overige Franse Jaagers; dien selven avondt sijn hier aangekomen de soldaaten uit de kleine steeden, en sijn des morgens de 25 J: ook op Mars gegaan, alsmede al ons Cavalerij, en dat wij in eens van al ons mijlitairen ontbloot sijn geworden, exsemt op vijftig Ruiters na, waar sij alle heen sijn, weet geen Mensch; veele segge na groningen en achter 't selve.

26

De nademiddags om half drien sijn der verscheiden espels van de burgers in de wapens gekomen, als meede de Canoniers met het Canon, en der sijn eenige als gecommijteerden na het Landschapshuis gegaan, om de

Representanten te noodsaaken om de gevangene van de mulsijpialiteit, die op het blokhuis saten, te ontslaan, alsmeede die gevulgt waren, vrijheit te verleen, om vrij weder in te koomen; het welk hun, na lang gewacht te hebben, en in nootsaak sijnde wegens de gewapende magt, het haar is toegestaan, sodat desleve avondts om hallif elliff nog de andere espels sijn gekommandeerd om in de wapens te komen, en des Nagts om half Twalif de toetsen sijn ontstooken, en het geheele koor gewapent met Canonnen na het blokhuis gemarscheert, en hebbe doen.

- 25 H. Burgering en Miedema, alsmede Feugen en de boer van de Rijp, die Haarsma doodgeschooten hadt, alle in vrijheit gesteld, en Roosma uit het tugthuis gehaaldt, en sijn alle des snagts met slaande Trommels en fluiten na hun huizen gebragt.
- 26 Is weder het geheele koor in de wapens geweest met de Canonnen, en sijn eenige na het Landshuis geweest met een stuk Canon, hetwelk sijn voor de deur van het Landshuis plaatsten, en hebben van de Representanten der affgehaald en na het Blokhuis gebragt K.W. Coulon, W. Wopkens, K. Gorter (Coopm. in het anker) Do. Wesselius, Knijff, P. Fontein; en de gene de gevlugt waren sijn: Do. Joha, Do. Abbring, Do. Cannegieter, Do. Russing, Westra, Do. Jelgersma. En den geene, die de huis arrest is aangesezt, sijn: H. Balk, Do. v.Vliet, W. Rutinga, P. Zeper, Appelius, Heloma, Lamsma, Do. Mebius, van Weerden, Aijlva. Na sulks verrigt te hebben, sijn sijn alle na de Hoeksterpoort gemarscheert en hebbe de gevlugte Munsijpaalen des Nagts ingehaald met slaande Trommels en fluiten en so ijder gevlugte na sijn woonig gebragt.
- 27 Sijn der uit verscheidene dorpen hier boeren aangekomen, ten getalle wel van 400 man, alle gewapent en slaande trommen en fluiten, sijn so door de stad gemarsjeerd na de hooftwagt en fraterniteit. 's Nademiddags is der affgeleesen, dat die Munsijpaalen, die door de Representanten als plaatsvervullers zoo lang waaren aangesteld, wierden affgeset, en de voorige, die gevlugt en gevangen waaren geweest, weder in hun vorige posten hersteld, waarop direkt het wapen-genootschap, benevens de boeren, die hier in de stad waaren, in de wapens verschenen, en hebbe doen de leeden van de Munsijpialiteit met slaande Trommen en brandende Flambouen met alle staatsje na het Stadshuis gebragt, met een groot gejuig van hoesé. Daarop sijn sijn alle weer naar de Lange-pijp gemarscheerd, en sijn doe (sijnde seven uren) alle gescheiden. Na het scheiden sijn de boeren alle bij de borgers geinkwartierdt, meest twee en twee, en bij D.R. Smeding veertien boeren, sodat die nacht verder stil is afgelopen. De veertien boeren bij Smeding is mij abusief opgegeven; tot heden de 28 deser heeft hij nog geen een, maar de 28 drie gekreegen?
- 28 Sijn der des middags weder vlaggen op de Nieuwe tooren geset en vier op de oude hoofft, en twee op het Stadshuis; des middags om half drien sijn der 250 boeren van de bilkant ingekomen en alle bij de burgers geplaatst, bij ons drie man.
- 29 des Nagts tussen de 28 en 29 Janrij hebbe se de Representant Spoelstra van sijn bed geligt en na het blokhuis gebragt; hij is de schoolmeester van Oudeboorn, en sijn der weder veele boeren alhier aangekomen.
- 30 Tussen de 29 en 30^{se} is de Old Gripman Sikko Aijlva, en de Representant Broersma na het Blokhuis gebragt, en sijn der weder verscheiden boeren ingekomen, en des nademiddags is al gewapent volk, het geen hier in de stad was, in de waapens gekoomen, wel een 1600 mans, en sijn na de vrouwenpoort gemarscheerd en hebben daar affgehaald Kutsch en Dijkstra, Staal en Koon, en so de geheele voorstraat langs door de St Jacobsstraat na het Stadshuis, en hebben de uitgewekenen daargebragt met slaande Trommels en vliegende vaandels en met een groot geschreeuw van Hoesé; en na dato in het gewapent volk weder na de Lange piep gemarscheerd, en sijn doe gescheiden; des avondts is B. Schrader en de beide Represn van Kollumerland de Stads arest aangesezt.
- 1 Febrij Sijn der weder verscheidene boeren hier aangekomen en weder bij de burgers geplaatst, alsmeede op het Vliet en Graswal; die selve dag sijn er Commissarien vertrokken na Kollum, so men segt dat daar mijlijtairen waaren, om die te beëdigen.
- 3 gepasseerde Nagt hebbe se de Auditeur P. Wiersma uit sijn huis geligt en na het Blokhuis gebragt, en sijn des morgens weder boeren hieringekomen; de Nademiddags is alhier de Generaal Dumonseau van Groningen alhier gearrijveerd.
- 4 des morgens om ellif uur is het gansche coor borgers en de boeren alle in de wapens verschenen, en sijn met twee stukken canon opgemarscheerd van de hoeksterpoort en so na aansentuin; daarop is aangekomen een halve brijgarde

soldaat en eenige Constapels, alsmeede vijftig man cavalerij; daarop sijn eenige leeden van het Collegje benevens eenig uit de munsijpjaliteit na buiten gegaan, en hebbe het Mijlijtair onder eede genomen; daarop sijn sijn alle weder ingemarscheerd, voor op een coor borgers, daaraan het Mijlijtair, en achter aan weder burgers, en so alle na de lange piep, en daar sijn sijn gescheiden, en de soldaaten sijn in de Weeshuisen geplaatst.

- 5 Sijn der weder boeren in de stad gekoomen, en al weder bij burgers geplaatst.
- 6 des nademiddags sijn het grootste gedeelte van de boeren, die hier waren, weder na hunne woonplaatsen vertrokken, alsmede die wij tien dage gehad hebbe ook.
- 8 gepasseerde nagt heeft het Commite van herstel de silversmid Rintje Postimus gearresteerd, en hem de huisarrest aangedaan, om reeden, dat bij sijnen een Request ter teekening lag aan de Repristen, om te vragen, wie het voorengenoemde Comité aangesteld had, en wie hun magt gegeven hadt om so veel Fatsoenlikke lieden na het Blokhuis te brengen; dat Request was Reede al door verscheidene Lieden onderteekend, het welk sijn mee genomen hebbe. heden is ook de stemming geweest om kiesers te maken, om Leeden tot de Nationale Commissie te stemmen.
- 9 Sijn de 32 kiesers des morgens op het Stadshuis vergadert, en sijn hier verkooren om na de Haag te Reizen, Borgering, Feugen en Staal. Sijn hier weder 200 Franse Jagers gekomen en sijn in het Ammenijsje huis en in de Latijnsche school geplaatst.
- 10 Is weder een stemdag geweest om kiesers te stemmen, om weder Nieuwe Representanten te maken voor degeene, die op het Blokhuis saten en die gevlugt sijn.
- 11 's Morgens om Negen uur sijn de Kieser op 't Stadshuis vergadert, om daar nieuwe heeren te stemmen; maar, wat gebeurt er, om tien uur vergadert de frandse jagers, om ellif uur wordt er een sterke Commande Jagers na het Stadshuis gebragt, die daar post hebbe gehouden bij de Canonnen, die voor het Stadshuis lagen; daar op is het geheele garnisoen in de wapens verschenen, alle op de lange piep, en om half een is der detasjement Jaegers en Ruiters als mede voetvolk na het Blokhuis gegaan, en hebbe alle de gevangene Representanten daar aft gehaald, alsmede de Auditeur P. Wierdsma en in statje na het Landschapshuis gebragt, en alle de andere, die gevlugt waren, sijn die selve morgen ook weder gekomen, en so wel den eenen als den andere, en sijn weder allen in hunne voorige posten hersteld, als Representanten, so dat de kiesers niet met hun werk doe hebbe kunne voortvaren, nadien na die tijd der geene vakaturen waaren; de Mijlijtairen hebbe de gansche dag op de Lange piep post gehouden en bij aanhoudentheit sterke patroeljes de gansche dag door de stad gereden, en 's avonds half zes is de wagt opgetrokken, en de mijlijtsje gescheiden 1 dag bij aanhouden gestadig rijdende patroeljes; waarop direkt het Comité van herstel uit elkander is gegaan, den eene hier, den ander daar; dog nadien het hoff weder post vatte, is de supstut op ordre aan veele huizen geweest van 't so genaamde Comité, dog alles te vergeefs, dien selven avond sijn er weder eenige honderde franse Carmajolen alhier aangekomen, en eenige bij de burgers voor een nagt geinquantierd, en des anderen daags na Harlingen vertrokken.
- 12 Sijnder dijrekt fransen op de wagenen gekomen, sodat die lieve Burgers haar swieren doe afgedaan was.
- 13 Sijn der de gansche dag Patroeljes door de Stad gegaan, so te paard als te voet, en sijn die selve daags een menigte gevlugte van het oude bestier hier weder gekomen, en doe is de schrecretaris van het zogenaamde Comité van herstel, te weten v. Bacchum genaamt, te Oudeboon gevat; verscheidene van dat Comité sijn na Groningen gevlugt.
- 14 Sijn der opentlijke dankseggingen gedaan in de kerken, wegens de verlossing en herstelling van de Representanten.
- 16 Is der afgeleesen, dat het hoff weder is sijn volle kragt hersteld is geworden als voor desen.
- 17 Sijn alle de burger Offijsijren gesijteerd op het Landshuis voor de Representanten, om verantwoording te doen wegens het gebeurde van den 26 Januarij, en is van gevolg geweest, dat meest alle die knapen sijn afgeset, en haar gewaarschouwd, om niet in hun uniform off met degens op de straat te swieren.
- 19 Is der een Publijkatje affgeleesen wegens dengeenen, die onder anijnestje sijn, te weten van het zogenaamde Comité van Herstel, dat sijn alle weder meugen inkomen, exsemt H. Feugen hier Mr. Kleermaker, C. Gotschalk, avanturier, K. Kamminga, bediende van J. Simmeler van het stadsomtrommen, De Beer, vóór 't jaar 1787 Gripman van hemellumer Oldephaert en eenen Predeker, een vremdeling en gesandt uit holland.
- 20 Sijn der eenige franse jagers vertrokken.

- 21 Sijn der weder sestig jagers binnen gekomen, en des avonds van te voren is de Commandant van de Jagers van hier na groningen vertrokken.
- 23 Sijn alle Fransen vertrokken, en des nademiddag zijn de Fransen hier van Harlingen binnengekomen, en des anderen daags weder vertrokken, om de andere te volgen. Sijn de kiesers, die de 11 Febrij op het 's huis waren en doe uit elkander zijn geraakt, weder op nieuw hun werk begonnen, en hebbe tot Nieuwe Representanten gestemd de volgende: S. Harkema, Sontdag, Dijkstra, Cup, F.D. Leiber, Albt. Miedema.
- 24 Is der patent gekomen, dat alle de Fransen moeten marscheeren, hetwelk so een schrik onder een menigte menschen heeft verwekt, dat meest alle de Representanten op de vlugt zijn gegaan, en buitendien nog alle fatsoenlijke lieden met een getal van vier hondert personen, so dat die dag weder benaud is geweest. Is der weder afgeleesen, dat alle Representanten, die gevlugt zijn, bloot legge om gevat te worden, en aan de geregten order gegeven so sij te weten komen om op het blokhuis te brengen, en degene die de 19 Febrij. buiten de amminestij waren gesloten, zijn alle thans weder hier.
- 27 Is der afgeleesen, dat er een Committe van waakzaamheit is aan gesteld van de personen, als J.U. Dijkstra, Z.D. Leiber, I. Kundig, D. Fokeles, A.A. Bakker en C. Miedema. Dienselven nademiddag zijn alle de borgers in de wapens gekomen en hebbe sig alle op de Lange piep geposteed; na een weinig toevens, zijn der weder gecommiteerden uit de Representanten gekomen, waarop de borgers een kring vermeerden, en doe zijn de borger offijsieren op nieuws weder aangesteld.
- 12 Maart Is der affgeleesen, dat al den genen, die eenig ampt bekleed, sal moeten sweeren, dat hij een haater is van het Stadhouderschap.
- 14 Sijn hier weder drie Companje Ruiters gekomen.
- 16 Heeft J. Storm een Resolutje ontfangen, dat hem zijn ampt wordt affgenomen en om het Landschapshuis te verlaaten, en de bode Beukens is weder in zijn post geset, dus de 20de is hij der afgegaan en is gaan wonen boven S. Pluim.
- 24 Is de procureur André afgeset en in zijn plaats weder eenen Dr Scheltema aangesteld van Franequer; de selve tijdt is ook afgeset Hoekstra, als Commis en meder in sijnen plaats H. Feugen.
- 29 Is de stemdag geweest wegens een Nieuwe Munsipaliteit, en daartoe verkooren, weder vijff, die rede het een jaar geweest zijn, als: J. Valk, O.G. Gorter, R. Bos, J.van Asperen, J.C. Kutsch, en tot Nieuwe: J. Buisman (Mr Bakker), J. Teulinz (Handschoenmaker), F.de Haan (Coopman), T. Leenhuis (verver), H. Cuperus (Mr Silversmid), R. Nollides (Gortmaker), B.van Daalen (Hoedemaker).
- 5 April Is de Munsipaliteit begonnen met de verklaring affteneemen van de Nieuwe eed van alle amttenaaren, en de weldenkende hebbe het alle geweigerd, wel een getal van groot hondert. Is der negen duisent GlDs uit de Comtoeren ge(no)men en onder vrijCoor uitgedeelt, ijder 7-10-.
- 11 hebben se de vier oudste Raadsheeren afgeset, als: de Hr Scheltinga, G. Buma, U.J. Huber en Arent Aulus van Haarsma.
- 20 Sijn der vier nieuwe Raadsheeren verkooren, als: Abr. Staal, Minniste Predeker, Visser, Borren en Alma.
- 22 Is de Munsipaliteit begonnen te Removeren met de Roggedragers, en hebben een Nieuwe Commandeur benevens andere Roggedragers aangesteld.
- 27 zijn de Nieuwe Raadsheeren geintroduceerd, en hebben sessje genomen, dog zijn alle vier sonder mantel en bef
30 opgetreden.
hebbe de overige Raadsheeren hunne demissje gevraagd, en vier hebbe het bekomen, als: de Vries, Goslinga, Slothouer en Boelens.
- 9 Meij Sijn de bierdraggers, die de verklaring geweigerd hebbe, afgeset en andere in hunne plaatsen. Is der gelot om de schrievers plaats in de waag.
- 20 Sijn der tien state boden afgeset en ses nieuwe aangesteldt, na dien der nu niet meer dan agt boden sullen zijn. heeft de Kamerbewaarder Manegout ook zijn ontslag gekreegen.
- 2 Junij Is A.R. Vink tot Raadsheer geintroduceerd, die voor heen is geweest Lutterse pastoor in Groningerlandt.
- 8 heeft de Raadsheer Rooda zijn demissje bekomen.
- 9 Is de hofs deurwaarder helder tot Raadsheer geintroduceerd, mits dat hij nog ook als Notaris fungeerende sal blieve.
op de selve dag des avonds om halff vijff uur was de Friese Garde gekommandeerd op de lange piep; na daar een uur vertroefd te hebben, is eindelijk een commisje uit 't Committé van waakzaamheit gekomen, en doe wierd er een Ring van de garde gesloten, waar op T.D. Leiber aan ijder Offijsier een Resolutje heeft overgegeven, dat sij afgezet worden van hunne dienst en zijn geweest Capitein Geusau, Capitein Huterman(?) en de Adjudant F. Vast. Na sulks ontfangen te hebben, sei Leiber tegens hun: nu kunt gij maar heen gaan; gij hebt hier nu niet meer te maken; waarop direkt de Coll: van Sloten, alias van 't vrijkooor, het Commando heeft opgevat, en is met de garde na het ternooivelt gemarscheert, waarop het volk eenige stukken zijn voorgeleesen, waarop direkt 37 man hun geweer en wapens hebbe afgeleid, en van Sloten is bij provisje Commandant van de garde, en heeft een schilwagt voor zijn deur staan, op het vliet.
- 11 Is de garde uitgemarscheerd, een gedeelte na Harlingen en een gedeelte na ter Schelling en de overige na het eiland...de weeks daaraan heeft van Sloten de Sergjant Feit met een brieff aan het Collegie gesonden, waarop

direkt een ordonnantie is geslagen voor een week gasje, soodat wij ook van de post als sollijsiteur sijn beroofd geworden.

- 19 Is hier al het militair uit vertrokken na het kamp, so men segt; des avonds van te vooren hebbe de gewapende burgers de militairen afgelost, en hebben allen de wagten betrokken, en houden een etmaal wagt, wanneer sij afgelost worden, en genieten dagelijks 16 st: der voor, daar meistens jongens toegebruikt worde en gemeen sooittje.
- 2 Augs Is der afgeleesen, dat ijder van sijn besit sal verpligt sijn op te bringen de Tagtigste penning, en binnen veertien dagen na dato deses een briefje in te geven, wat ijder denkt te bepalen, en voor de 12 Septbr de betaling, en ijder die suspekt(?) bevonden wordt wegens de aangaaff, is onderhevig, dat sijn boek nagesien wordt, en bij route dies honderd ducats boete, en nog drievoudig betaalen.
sijn de steenen palen en de keetens bij het blokhuis met heerepadje genaamt, weg genomen, omdat bevonden was dat het door prins Willem de IV gemaakt was tot een gedagtenis.
- 4 Is de wipgalg bij het blokhuis weggebroken, en op deselve dato is ook de galg buiten en al het geregt weggebroken.
- 12 Is der afgeleesen, dat niemand sonder pas van de Natijonale Conventje uit de Republiek mag gaan, en dat men met geen orangjebloemen op de straat off voor sijn vensters mag pronken bij peene van geesseling en vijff jaren gebannen off bij de dood.
heeft de Lands-viskaal D.A. Hamerster sijn demisje gekreegen en in sijn plaats aangesteld eenen van den Burg.
- 15 heeft de hoofd-Commies L. Pierson sijn demisje gekreegen en in sijn plaats een opsigter Plantinga.
- 20 Sijn der alle andere Collecteurs aangesteld voor dengene, die de verklaring geweigerd hebbe, sijnde in getal 18 Personen.
- 25 Is der affgeleesen, dat er voor de gotsdienst geen klokken meer sullen geluid worden, en dat de poorten van de stad des Sondags morgens niet meer sullen gesloten worde, en de predijkanten, noch eenige, die aan het kerkelijke behoort, sullen niet meugen met mantel en beff op de straat sig laten sien, maar wel binnen de kerk, als sij sulks verkiesen, en vóór de Godsdienst mag der ook niet meer op de klokken gespeeld worden.
heeden sijn hier verscheiden Compagnien soldaten gekomen, en de selve avondt weder vertrokken na harlingen en sneek.
- 26 is hier twee Compani Hollanse Hoesaaren gekomen.
- 27 Sijn hier Soldaaten gearrijveerd, die in het Camp geweest sijn.
- 28 Sijn hier weder twee Companie Hoesaaren gekomen.
- 29 Hebbe de Mijlijtairen de wagten begonnen, so dat de burgers nu sijn afgelost.
op dato dezses hebbe de burgers vier Nieuwe kopere veldstukjes present gekreegen van de munsijpjaliteit, en sijn daar op het geheele koor na buiten gemarscheerd, en geexseerd, en met Canon als met de snaphaanen geschooten, waardoor een van de Canonniers het ongeluk gehad heeft onder het laden van de Canon, dat het vuur vatte, sodat hij deerlijk beseerd is, want bijna is hij sijn eene handt quijt geraakt.
- 14 Septbr Is de weder affgeleesen, om geen Mijnheer nog Mevr: en Juffvr: meer te seggen, en dat geen Levereien meer meugen gedragen worden, als meede dat ieder wegens sijn graven verpligt is, om de wapens der aff te laten doen binnen de tijd van veertien dagen, bij poene van honderd guldens boete.
- 15 Is de gwesen Commis Hoekstra op het blokhuis gebragt.
- 17 Is er een man van doccum gegeeseldt en een jaar in 't tugthuis gebannen, om dat hij geropen hadt: orange boven,
- 18 sijn de soldaten, die de 27 Augs hier gekomen sijn, weder vertrokken na Swol en deventer, en nu betrekke de burgers weder de wagten.
sijn alle Bijbels en de kussens, die in de kerken op de plaatsen, daar de Hr Staaten en Gedeputeerden plagten te sitten, der uitgehaald, en de 29 Septbr alles publiek verkogt; als mede de pijnigbank, wagen, Laders, met een woord alls wat tot een Capitaale Justijtie gebruikt wierdt.
- 20 Sijn der Twee companien Hoesaaren vertrokken na deventer.
- 21 sijn de andere Twee Companien Hoesaaren na Groningen vertrokken.
- 23 sijn hier weder de Vriese garde ingekomen, die nu de Hoekster en Wirdumer poorten de wagten betrekken.

Dagverhaal van de voornaamste Gebeurtenissen tijdens de omwenteling te Leeuwarden voorgevallen van 13 November 1813 tot 14 Januarij 1814, aangetekend door Roelof Storm.

1813

- Novbr 13 De franse buzoos met de douanen, en al wat frans, zo Politieq als Militair, order ontfangen de stad niet allenig, maar de gehele voormalige Republieq voor den 25 te moeten ruimen, om zig na oud Frankrijk te begeven.
- Zaterdag

- Zondag 14 Heeft men hier sien inpakken en die het eerste klaar waren, sien vertrekken.
- Maandag 15 De franse genr uit Groningen met de Perfect met nog eene menigte douanen met vrouwen en Kinders hier door na Harlingen gereisd.
- 16 De franse Staf met de Chandarmerij en een paar hondert militairen, die intussen van Groningen waren gearriveerd, van hier mede na Harlingen vertrokken.
- Op deze datum hebben genoegzaam alle fatsoenlijke Lieden, tot Raadsheeren, Procr Genr en Municipale Raaden, de geweeren opgevat om de rust te bewaren.
- 17 Niets van belang gebeurt, alles stil.
18. 'S middags een 20 tal Russen Kosakken binnen getrokken, die met Burger musiek ten aanschouwe van duizenden aanschouwers zijn binnen gekomen.
- 19 De Kosakken weder na de Lemmer vertrokken, om so mogelijk te beletten het wegzeizen van een grote zom geld, dat uit Oostvriessl. en Groningerland door de fransen was mede genomen; verder alhier stil.
- 20 Niets voorgevallen, alles stil.
- 21 Niets voorgevallen, alles stil.
- 22 Niets voorgevallen, alles stil.
- 23 Proclamatie uit naam des Keisers van Rusl: waarbij alle Regenten en amptenaren geordonneerd worden in hunne posten bij provisie te continueren.
- 24 de mennig cosakken, die den 19 na de zee-kusten waren vertrokken, weder teruggekoomen, zijnde het schip, daar het geld in was, twee uur te voren, toen zij kwamen, in zee geweest, anders stil.
- 25 Weder van Groningen 50 kosakken ingekoomen, en 's avonds de Perfect; uithoofde dat niet bij provisie in zijn Post wilde blieden continueren gevat na Groningen (alwaar het Russis Hoofd kwartier sig bevind) gebragt zijnde, H.V. Sminia tot Perfect benoemd.
- 26 Weder eenige cosakken na de kleine steden vertrokken en de Sou-Perfect Rengers van Sneek en de Maire Blok van Harlingen hier doormede van Groningen gebragt, wegens klagten van pligtverzuim, zijnde de heer Humalda tot Sous-Perfect aangesteld; de Nation: Garde de Orangie Cocarde opgeset, dat door vele gevolgd is.
- 27 Niets besonders voorgevallen.
- 28 'S middags te half twaalf uur de Vlaggen op de Torens uitgestooken en de Ingesetenen bij Publicatie het draagen van Orangie geordonneert; de Perfect weder terug gekomen, maar buiten functie gesteld, de Maire Blok mede ontslagen.
- 29 Niets gebeurd
- 30 Gepubliceerd de Belastingen, zoo die geheven sijn, bij provisie, die zo te blieden betaalen, alsmede dat de officieren en gemeenen in Fransien dienst hun Paspoort word gegeven, en die geneegen zijn weder in Holl:dienst te gaan, zig daartoe kunnen aangeven.
- Decbr 1 Niets gebeurd, dan dat er nu, soo als eenige voorige dagen, hierdoor sijn gepasseert een groot aantal Groningerlanders varens-gezellen, die met verlof (om niet terug te keeren) na huis sijn gegaan, sijnde de Vloot verlaten.
- 2 Niets voorgevallen.
- 3 Niets voorgevallen.
- 4 De Postroete uit Holland weder open sijnde, waardoor de Couranten als voren sijn aangekomen, die melden, dat Willem de Zesde den 30 Novbr, 's avonds te 5 Uur in 's Hage van Scheveningen is aangeland.
- 5, 6 Niets voorgevallen.
- 7 Met veel geestdrift de aankomst van Willem de Zesde in Holland door Publicatie bekend gemaakt, de HH E.H. Bergsma en H.V. Sminia tot Commissarissen benoemd, ter regeling van de Grietenij en Stedelijke besturen, zijnde de Perfect en Rade van Perfecture bedankt; de eerstgenoemde Bergsma, was ten dien einde uit 's Hage gesonden.
- 8 Sijn van hier na delfsijn tot adistentie van de Groninger gewapende Burgermagt uitgetrokken 400 man van de Nation: Garde, tot het bemeesteren van die plaats, die nog door Fransien beset is en veel stroperijen in de nabij gelegen dorpen aanrigten.
- 9 Niets gebeurd.
- 10 Sijn Hoogheit Willem de Zesde tot Souverein van de 7 Provincien met veel geestdrift uitgeroepen sijnde; de gansche stad prachtig geillumineerd geweest en veel vreugde bedreven.
- 11 Niets voorgevallen.

- 12 Dankdag bij alle Gemeentens.
- 13 Niets voorgevallen.
- 14 Eenige garde honneurs, die uit Landdauw gedeserteerd waren, alhier met statie ingehaald.
- 15 Weder eenige garde honneurs binnengekomen; volgen opgaaf zijn zij met haar 17 weggegaan, maar niet zonder groot gevaar van achterhaald te worden.
- 16 - 20 Niets gebeurd.
- 21 Berigt gekomen dat Willem de 7de den 19 uit Spangien te 's Hage is aangeland.
- 22 - 25 Niets voorgevallen.
- 26 Door Smeding een extra Courant uitgegeven, houdende een Publicatie van den 20 te voren, waarbij er een landstorm word bepaald van alle manspersonen van 17 tot 50 jaren.
- 27 - 31 Niets van belang gebeurd.

1814

- Janr 1 De kerkklokken weder geluid.
- 2 - 5 Niets voorgevallen.
- 6 De Kosakken van hier vertrokken na Groningen en verder Rijnwaarts.
- 7 De tijding ingekomen, dat de Prinses van Oranje den 5 deser in 's Hage is aangekomen.
- 8 - 12 Niets van belang voorgevallen.
- 13 Algemeene dank, vast en bede-dag, op order van de Soevereine vorst gehouden, over geheel Nederland, daar zig geen vijanden meerder bevonden, dog, door de Sterke Sneeuw-jagt, vele mensen gepriveerd; na de kerk te kunnen gaan.
- 14 en vervolgens de geheele maand, geen aantekening gedaan, also er geen dingen sijn voorgevallen, die eenige besonderheden behelsden dan Courante-tijdingen.